ԺԱ. ՏԱՐԻ 3013 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 13 ՄԵՀԵԿԱՆ 4386 — 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1894 — 25 ՇԱՊԱՆ 1311 — ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դահեկան արժաք	150
» Վեցամսեայ	»	75
» Եռամսեայ	»	40
Օտար երկիրներ Տարեկան	Ֆրանք	56
» Վեցամսեայ	»	28
Ընծայ թաղերի ... Տարեկան Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց ...	Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՓԵՏՐ. 19/3 ՄԱՐՏ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԳԱՏԸՂԳԻՒՂ ԵՒ ԿԱՐԻՆ

Գատըգիւղէ մեզ հաղորդուած տեղեկութեանց նայելով, տեղւոյն ազգային վարժարանը բաղձալի վիճակի մէջ չի գտնուիր։ Չենք ուզեր մանրամասնութեանց մէջ մտնել, բայց քանի մը իրողութիւնք կան որք անբացատրելի կը թուին մեզ, եթէ ընդունինք թէ Գատըգիւղի ազգային վարժարանն է ինչ որ պէտք է ըլլայ, և ինչ որ կրնայ ըլլալ։ Այսօր որչափ աշակերտք կան ազգային վարժարանին մէջ, գրեթէ նոյնչափ Հայեր և Հայուհիներ կ'ուսանին տեղւոյն Մխիթարեանց և Լատինաց ու Մայրապետաց վարժարաններուն մէջ։ Շատ բան օտարասիրութեան հաշւոյն կուտանք, բայց ասոր ալ չափը պէտք է ըլլայ։ Արդեօք տարիէ՞ մ'ի վեր է որ Գատըգիւղցիք օտարասէր եղան բոլորովին. զի, մեզ հաղորդուած տեղեկութեանց նայելով, մանաւանդ տարիէ մ'ի վեր ազգային վարժարանին նստարանները կը դատարկանան, և մեկնողներն ամենէն աղէկ թոշակ վճարող աշակերտներն ըլլալով, այս մեկնումներ ուղղակէս կ'ազդեն նաև դպրոցին ելմտական վիճակին վրայ, որ անձուկ է և բաց կուտայ, բացն ալ տարուէ տարի կը բարդուի, և արդէն պատկառելի պարտք մը կը կազմէ։ Հիմակ հոն 150 աշակերտ և 130 աշակերտուհի կան, մինչ երբեմն 400ի կը մօտենար երկսեռէ ուսանողաց թիւն։ 100 ոսկիէ աւելի ամսական ծախք կ'ըլլար երբեմն, հիմա գրեթէ 70 ոսկիի իջած է, յորմէ հազիւ 30 ոսկին թոշակներէ կը հայթայթուի։ Թաղն 1,500 ոսկիի պարտք ունի, որոյ մէջ դպրոցի բացերը բաւական մեծ գումարի մը կը յանգին։ Թաղային վարչութիւնը վերջերս դիւցազնական ճիգեր ըրած է դպրոցին ծախքն և մուտքն հաւասարակշռելու համար։ Առաջ 135 ձրիներ կային։ Հիմա չքաւկան 40 փարա կամ գոնէ 20 փարա կ'առնուի անխտիր ամեն աշակերտէ, և այնու հանդերձ, դպրոցին ելեմուտքն հեռի է կանոնաւոր վիճակի մէջ ըլլալէ։ Այս անգոհացուցիչ կացութեան ի բացատրութիւն կ'ըսուի թէ ուսումնական վիճակն ևս այնքան աղէկ չէ, և տնօրէնը, թէպէտ ֆրանսերէնի, պատմութեան և աշխարհագրութեան հմուտ դասատու, բայց չէ յաջողած իր տնօրէնութենէն սպասուած արդիւնքներն ընծայել։ Եթէ այսպէս է, դարմանը գտնել դժուար պէտք չէ ըլլայ Գատըգիւղի պէս Թաղի մը համար, որ ինքզինք Կ. Պոլսոյ ամենէն զարգացեալ Թաղը կը կարծէ։ Երբ թէ դրամով և թէ խելքով այնքան կարեւոր անձնաւորութիւններ համախմբուած են Թաղի մը մէջ, պատճառ չկայ որ այսքան անըն-պատ խօսուի նոյն Թաղի վարժարանին վրայ, և Թմլեցուց աչքն այս ամպին օտար վարժարաններու վրայ ըլլայ։

* * *

Մեք Պոլսահայքս զարմանալի ժողովուրդ մ'ենք։ Երբեմն կ'ելնենք գաւառային վարժարանաց վիճակը քննադատել, երբ մեր վարժարաններն իսկ տակաւին այնքան նախնական վիճակի մէջ են, կամ այնքան աւերական թերութեամբք խճողուած։ Կարնոյ պէս քաղաք մը, ուր քանի մը հազար տուն Հայերով, 40 կամ 45 աշակերտ կուտայ եղեր Լատիններուն։ Ասիկա կը յուզէ զմեզ, մինչ հոս մեր քթին տակ միայն Գատըգիւղ անոր կրկնապատիկը կուտայ, և եթէ միւս ոչ-լատին այլ կաթոլիկ հաստատութիւններն ևս ի միասին առնունք, քառապատիկ աւելի աշակերտ և աշակերտուհի կը ղրկէ այլակրօն հաստատութիւններու։ Միայն Կէտիք-Փաշայի Վրացի Հարց վարժարաններուն մէջ կան 70 է աւելի հայ աշակերտք, և աւելի մեծ թուով հայ աղջկունք Գումգափուի Լատին մայրապետաց վարժարանին մէջ։ Այս գերանները մեր աչքին մէջ կեցած ժամանակ, բարոյապէս ի՛նչ իրաւունք ունինք փնտռելու գաւառացւոց աչքին մէջ գտնուած շիւղը։ Խնդիր մը զոր այսօր չէ կրցած լուծել Գատըգիւղի Հայոց նման յառաջդէմ հասարակութիւն մը, զարմանալի՞ է եթէ լուծուած չէ Կարնոյ մէջ։ Դժբախտութիւն մը չէ՞ որ Գատըգիւղի ազգային վարժարանին գլուխը գտնուի քաջ ֆրանսագէտ Հայ մը, և Գատըգիւղցի տղայք օտար վարժարաններ դիմեն... ֆրանսերէն սորվելու համար։ Պոլսոյ մէջ գործող հայ դասատուներէն և վարժուհիներէն ամենէն կարողները սիրով կ'երթան կամ կրնային երթալ Գատըգիւղ։ Այնու հանդերձ, հայ ծնողներ կը գտնուին բաւական մեծ թուով որք դպրոցին ուսումնական վիճակը թերի կը տեսնեն, ժամանակին պէտքերուն անբաւական, և զասոնք օտար դպրոցներու մէջ աւելի գոհացուած կը կարծեն։ Եթէ ասիկա Հայոց յատուկ միտքի տրամադրութիւն մ'է, չէ՞ մի որ Կարնոյ մէջ ալ նոյն Հայերն են իրենց տղայքն օտար վարժարան ղրկողներն։ Իսկ եթէ ասիկա դպրոցական գործի մէջ մեր խակութեան հետեւանքն է միայն, կամ մեր ազգային վարժարանաց հիմնական մէկ թերութեան, ո՛չ ապաքէն գաւառային վարժարաններն ալ Պոլսականներուն վրայ ձեւուած են ամենուրեք։ Գաւառացւոց կրթական գործին հոգածու ըլլալ գովելի է։ Բայց երբ օտարամոլութեան կամ դպրոցական անձեռնհասութեան նոյն երեւոյթներուն առջեւ կը գտնուինք, առաւելապէս գաւառացւոց վրայ զարմանալը չափազանցութիւն չէ՞ միթէ, և գաւառացիներուն իրաւունք չէ՞ տար ծիծաղելի գտնելու Պոլսեցւոց իմացական գերազանցութեան յաւակնութիւնները։

* * *

ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Մեր մասին, չենք հաւատար որ գայ օր մը ուր հայ ծնողք բացարձակ դադրեցուած ըլլան իրենց զաւակներն օտար վարժարան ղրկել։ Որչափ ևս բարւոքին մեր վարժարանք, օտար դպրոց դիմող հայ պատանիք և օրիորդք պիտի գտնուին միշտ։ Պատճառն այն է որ կան ծնողներ որք չեն ուզեր տոհմային դաստիարակութիւն տալ իրենց զաւակներուն։ Հայ լեզուն, հինը թէ նորը, հայ կրօնն ու աւանդութիւններն, ինչ որ առանձինն հայ դպրոցի կը վերաբերի, աւելորդ բեռ մը կը համարին տղուն միտքին, և կ'ուզեն որչափ կարելի է օտար լեզուներ և չէզոք կամ գործնական ուսումներ աւանդել իրենց զաւակներուն, որք այս կերպիւ աւելի կատարելապէս շուկայի, հրապարակի, արուեստի, գիտութեան մարդիկ պիտի ըլլան եղեր. քանայն տղայք որք ամեն շաբաթ մի քանի օր զոհեր են մասնաւորապէս տոհմային առարկաներու։ Որչափ ևս «գործնական» ուղղութիւն մը տանք մեր դպրոցներուն, անզեղչելի չափ մը կայ տոհմային ուսումներու զոր չենք կրնար բառնալ։ Հայ Եկեղեցւոյ հաւատքով պահուած դպրոցի մը մէջ, կամ հայ անունը կրող ու և իցէ դպրոցի մէջ, չաւանդել հայ լեզու, հայ Եկեղեցւոյ ուսումն, այլովքն հանդերձ, անտեղի և անընդունելի է, և հայ պատանին ստիպուած է ասոնց համար ժամանակ գտնել, երբ նոյն պահուն օտար վարժարանի մէջ իր ընկեր ֆրանսերէնի, չափագիտութեան, բնագիտութեան, կամ առևտրական հաշուակալութեան դաս մը աւելի կ'առնու, բաներ կը սորվի՝ իրմէ աւելի՝ որք գործնականապէս գուցէ աւելի կ'արժեն հրապարակի վրայ։ Այս է խնդիրն իր մերկութեան մէջ։ Իր բնութեամբ անլուծելի է այս խնդիր։ Որչափ ալ ճառեր կարդանք Հայու տղայքն իբրեւ հայ Եկեղեցւոյ զաւակներ կրթելու պէտքին վրայ, պիտի գտնուին ծնողներ որք իրենց շրթունքին ծայրով իրաւունք պիտի տան մեզ, բայց պիտի շարունակեն ոչ-տոհմային կրթութիւն մը տալ իրենց զաւակներուն։ Յունաց մէջ ալ կայ սոյն հակում, բայց մեզմէ աւելի թեթեւ չափով և բարեփոխեալ ձեւով մը։ Եւ այնքան տոգորուած են Յոյնք տոհմային կրթութեան զգացմամբ, նոյն իսկ օտար յարկերու տակ, որ իրենց յաճախած օտար վարժարաններուն տնօրէնութիւնը կը պարտաւորեն ըստ կարի մեծ տեղ մը տալու յոյներէնի և ուրիշ յունական առարկայներու։—Գատըգիւղի Ֆռէռներու վարժարանին մէջ հայ աշակերտներէն հինգը միայն կ'ուսանին հայերէն՝ նոյն օտար յարկին մէջ պաշտօն վարող հայ դասատուէն, մինչ յոյն աշակերտաց ամենքն ալ—(քանի մը տասնեակ)— յոյներէն կը սորվին, և յոյներէնի դասն ալ դասատուն ալ ա՛յլապէս յարգելի պատկառելի են այն օտար յարկին տակ քան հայ լեզուն և հայերէնի դասատուն։

Բայց վերջապէս, եթէ հոգ տանինք մեր վարժարանաց մէջ աւելի գործնականօրէն աւանդելու այն լեզուներ և գիտութիւններ որք առաւելապէս իրենց գործնական օգտին համար կը սորվուին, կրնանք ազգային կրթութեան յարկերուն ներքեւ պահել շատ մը տղայք որոց ծնողք դեռ չեն փորձուած օտար կրթութեան հրապոյրներէն։ Իսկ եթէ մեր խղճալի վարժարանաց արդի ընթացքը շարունակենք, պիտի գայ ժամանակ մը ուր ցաւօք պիտի տեսնենք թէ հայ տղոց փոքրամասնութիւնը միայն և ամենէն աղքատներն ու անճարակները միայն մնացած են մեր վարժարանաց մէջ։ Ժամանակ է ուրեմն գօտեպնդելու և իրապէս բարենորոգելու մեր վարժարանները, երբ տակաւին օտար կրթիչներու մրցումն այնքան աղետալի չէ եղած տոհմային կրթութեան, որքան օտար գործարաններու մրցումն աղետալի եղած է արդէն մեր բնիկ արհեստագործութեան։ Բ. Ք.

«ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՐԺԱՆԻՔ»

Գոհութեամբ կը լսենք թէ Ֆրանսայի երկրագործական նախարարութեան կողմէ «Երկրագործական Արժանեաց» պատուանշանին ասպետական աստիճանը (Chevalier du Mérite Agricole) ղրկուած է Թորգոմեան Գէորգ էֆէնտիի, Տքթ. Թորգոմեան էֆ.ի եղբօր, որ մեր ընթերցողաց ծանօթ է իբրեւ տնօրէն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին, իբրեւ քննիչ-տեսուչ կայսերական ագարակներու և իբրեւ ուսուցիչ երկրագործական գիտութեան։ Երիտասարդ գիտնականին աշխատութիւնք արդէն իսկ մեծապէս օգտակար եղած են երկրին, և Ֆրանսայի կառավարութիւնն, իր երկրագործական վարժարանաց միոյն ընթացաւարտն այս կերպիւ խրախուսելով, երկրագործական յառաջդիմութեան նախանձախնդիր կը հանդիսանայ։ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանն, ուր Բասդէօռեան դրութիւնն առաջին անգամ աւանդուեցաւ Թուրքիայի ուսանողաց, երկրին հեռաւոր կողմերէն աշակերտներ ունեցած է, և իր օգուտը Թուրքիոյ ամեն կողմերը տարածել կը խոստանայ։—Կը լսենք նաև թէ նոյն վարժարանի ընթացաւարտներէն միոյն յանձնուած է Արմաշի վանքին նորակազմ շերամաբուծարանը։

ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ ԵՒ ՕՏԱՐԱԶԳԻՔ

Ֆրանսայէն գիրքերու արտածման և ի Ֆրանսա գիրքերու ներածման շահագրգիռ հաշիւէն որ երեւցաւ Աէխ-Էլէի երեկի թուով՝ տեսան ընթերցողք թէ հիմա քանի մը տարի առաջուընէ աւելի օտար լեզուաւ գիրքեր և աշխարհագրական քարտէսներ կը մտցուին Ֆրանսա օտար երկիրներէ։ Անուրանալի է թէ 1871 ի աղէտներէն ի վեր Ֆրանսացիք աւելի կարեւորութիւն կուտան օտար ազգերն և երկիրները ճանչելու, և Ժիւլ Ֆէռիի օրերէն ի վեր ալ գաղթային ձեռնարկներու կը պարապին, աշխարհի անտեր մասերէն իրենց համար վայելուչ բաժին մը ապահովելու նպատակաւ։ Բայց ամեն ժամանակ այսպէս չէին Ֆրանսացիք։ Մինչեւ մօտ ժամանակներս, մինչեւ Նաբոլէոն Գ.ի Կայսրութեան օրերն, օտար երկիրներու ծանօթութիւնը կարեւոր բան մը չէր համարուեր Ֆրանսացւոց համար։ «Մեծ ազգն» էր Ֆրանսականը. Ֆրանսայէն դուրս քաղաքակրթութիւն չկար. քաղաքակրթութեան ալ, քաղաքականութեան ալ կեդրոնն էր Ֆրանսա։ Երկրորդ Կայսրութեան միջոցին օտարաց մասին տիրող այս ընդհանուր տգիտութեան մէկ հետաքրքրաշարժ օրինակը վերջերս յիշեցուցին ճաբոնական լրագիրք։

Նաբոլէոն Գ.ի դեսպանն Պառոն Կռօ Ճաբոն գացած էր խնդրելու որ քանի մը ճաբոնական նաւահանգիստներ բացուին ֆրանսական վաճառականութեան առջեւ։ Ճաբոնի նախարարութեան հետ բանակցութեան մտնելով, ի մէջ այլոց քաղաք մը յիշեց, որոյ նաւահանգիստը նաև բանալ կը փափաքին Ֆրանսայի վաճառականք։ Քաղաքին անունը լսելնուն պէս, ճաբոնցի նախարարք այնքան միամիտ ծիծաղ մ'ունեցան որ ուշիմ Ֆրանսացին հարցուց թէ ինչո՞ւ կը խնդան։ Փոխանակ ուղղապէս պատասխանելու, Միքատոյի պաշտօնատարներն ըսին. «Այո՛, կարելի է այն նաւահանգիստը բանալ, եթէ Ֆրանսա հաճի մեր նաւերուն առջեւ բանալ իր նաւահանգիստներէն մասնաւորապէս մին»—«Ո՞րն», հարցուց Ֆրանսացին։ =«Լիվըրբուլի նաւահանգիստը», պատասխանեցին Ճաբոնցիք։—«Բայց, Վսեմափայլ Տեարք, պատասխանեց ֆրանսացի դիւանագէտը՝ ծիծաղելով իր կարգին. «Լիվըրբուլ ֆրանսական նաւահանգիստ չէ, անգլիական է։» =«Այո՛, պատասխանեցին Ճաբոնցիք, «Գիտենք որ անանկ է. և ձեր յիշած նաւահանգիստն ալ Ճաբոնի մէջ չէ, Քորէայի մէջ է։ Ինչպէ՞ս կրնանք մեզ չպատկանող Քորէայի մէկ նաւահանգիստը բանալ ձեր առջեւ։»—Ֆրանսացին պարտաւորեցաւ իր տգիտութիւնը խոստովանիլ։ Եւ այն՝ դեսպան մը, մեծ և ազնուական դերդաստանէ դիւանագէտ մը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. [illegible] —Փարիզէ գրուած նամակ մը կ'ըսէ. «Եթէ մեր մաքսային գործառնութեանց ամբողջութիւնը կը ցուցնէ անուրանալի անկում մը մեր վաճառականութեան մէջ, բայց կը տեսնենք՝ նաև որ եւրոպեան ազգաց շարքին մէջ մեր կարգը կորուսած չենք վաճառականութեան մասին։ Անգլիա և Գերմանիա, որք մարդկային գործունէութեան ամեն ճիւղերուն մէջ մեզմէ առաջ են և եւրոպական շարժման գլուխը կը գտնուին, վաճառականութեան մասին մերինին նման անկում մը կրած են վերջին տարւոյն մէջ։ Անգլիոյ, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի երեք մեծ ազգերուն արտաքին վաճառականութիւնք իրարու համեմատ եղած են ինչուան հիմա, որ կը ցուցնէ թէ հարկադրեալ համերաշխութիւն մը կայ, որով իրարու հետ միացած կը մնան ամենէն յառաջացեալ եւրոպեան ազգերն, որչափ ալ իրարու հակառակ ըլլան քաղաքական տեսակէտներով։ Հիմա կը մնայ տեսնել թէ մաքսային տարբեր տարբեր դրութիւնք այս համերաշխութեան վերջ պիտի չտա՞ն, մանաւանդ որ Ֆրանսայի բանած մաքսապաշտ ընթացքը բոլորովին կը տարբերի Անգլիոյ և Գերմանիոյ մաքսային քաղաքականութենէն։ Աւելի փափուկ խնդիր մը այն է թէ Նոր Աշխարհին արհեստագործական և առեւտրական զարգացումն անդարմանելի վնասներ պիտի չպատճառէ՞ հին Եւրոպիոյ առեւտրական գերիշխանութեան։»

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ և ՈՍԿԵՐՉՈՒԹԻՒՆ.—Ֆրանսայի մաքսատանց վերջին տեղեկագիրը լոյս կուտայ կարեւոր կէտի մը վրայ։ Ոսկւոյ արժէքն զգալի փոփոխում չէ կրած։ Ինչպէս երեք տարի առաջ, հիմակ ալ մէկ քիլոկրամ ոսկին կ'արժէ 3,470 ֆրանք։ Իսկ արծաթն, ինչպէս յայտնի է, նոր անկումներ կրեց այս վերջին տարիներու ընթացքին մէջ։ Կը յուսացուէր որ արծաթի արժէքին իջնալուն շնորհիւ արհեստագործութեան մէջ արծաթ աւելի պիտի գործածուէր։ Այս յոյս ի դերեւ ելաւ։ Թէ՛ արտածման և թէ ներքին գործածման համար, ի Ֆրանսա արծաթի տարեկան սպառումն արհեստագործութեան մէջ 92,450 քիլոկրամի վրայ կանգ առած է։ Իսկ արծաթ գործող ոսկերիչներուն վիճակն ողբալի է հոն։ 1891ին արտածեալ ոսկերչական նիւթք 88,598 քիլոկրամ էին, մինչ 1892ին, տարի մը ետքն, իջած են 49,854 քիլոկրամի։ Իսկ կեղծ ոսկերչութիւնն ահագին աճում մը կը ցուցնէ։ Այս իրողութիւն յայտարար մէկ նշանը չէ՞ միթէ ժամանակիս, որ երեւոյթն իրականութեան կը զոհէ, և արտաքին փայլ միայն կը փնտռէ։

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ՓԵՍԱՑՆ.—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը պատիւ չսեպեց իրեն անդամակից ունենալ հանգուցեալ Ժիւլ Կրէվիի փեսայն, որ ըստ ժողովրդային առութեան «իր աներոջ գլուխը կերաւ»։ Պ. Վիլսոն բազմիցս երեսփոխան ընտրուած էր Լոշ գաւառակէն։ Բայց այն յայտնութիւններէն ետքն որք պայծառապէս ցոյց տուին թէ Պ. Վիլսոն իր աներոջ ազդեցութիւնն իրեն գործիք ըրած էր միլիոններ շահելու համար, և թէ խիղճ չէր ըրած դրամի փոխարէն պատուանշան բաշխելու, անցեալ տարի դարձեալ ի Լոշ երեսփոխան կարենալ ընտրուիլը «Լուշ» երեւցաւ, և քննութիւն մը բացուեցաւ, որով հաստատուեցաւ թէ իր ընտրողներուն դրամ բաշխեր է և քանիցս հացկերոյթ տուեր է, ի մի բան ապօրէն միջոցներ ի գործ դրեր է ընտրուելու համար։ Ի զո՛ւր Պ. Վիլսոն իր սովորական պաղարեամբ յիշեցուց իր նախկին ծառայութիւններն իբրեւ միապետական։ Ժողովը գրեթէ միաձայնու անվաւեր հռչակեց իր ընտրութիւն, և այս առթիւ ծանր բառերով Պ. Վիլսոնի երեսը զարկին իր անցեալ։ Բայց լրագիրք ոմանք կ'ըսեն թէ ֆրանսական գաւառաց մէջ մանաւանդ հարստութեան ազդեցութիւնն այնքան մեծ է տակաւին որ անտեղի կրնայ չըլլալ Պ. Վիլսոնի վստահութիւնը թէ «նորէն պիտի ընտրուի ի Լոշ»։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի (167)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

Մարսիալ ձեռքերը կը գալարէր։

Սօլօ, անշարժ, իր կծկուած ձեռքով կը դարձունէր իր մէջքը անցուցած դաշոյնին կոթը։

Ցանկարծ սըր Լիօնէլ աղաղակ մը արձըկեց։

Սըր Լիօնէլ, ապո՛ւշը, հասկցա՞ծ էր ուրեմն անցած դարձածը։ Ի՞նքն ալ կարծիք պիտի յայտնէր։

Առման անոր քով վազած էր, յեղակարծ տագնապ մը ենթադրելով։

Բայց Լիօնէլ շարժումով մը ետ հրեց զայն։

—Տեսէք, ըսաւ, տեսէք սա արիւնը որ կը վազէ... Կը լսէ՞ք այդ յուսահատ խորդիւնները։

Գլուխը ցցելով կարծես պարապին մէջ կը նայէր, իր ականջին հասնող աղմուկ մը կը լսէր։

—Պելէ՛ն, Սիլվրէ՛լ։ Այս անուններն են զորս արտասանեցիք։ Այս մարդիկն են զորս կուզէք պատժել։ Շատ ուշ է, պատիժը գործադրուեցաւ։ Շատ ուշ է։

—Ապուշութի՛ւն, գոչեց Մարսիալ։

—Կեցէ՛ք, գոչեց Առման։ Երբեմն ձեր ապուշութիւն կոչածը կարողութիւններու փոփոխում մըն է լոկ...

Յետոյ, Լիօնէլին դառնալով, երկու ձեռները գլխէն վեր բարձրացնելով.

—Խօսեցէք, ըսաւ հզօր ձայնով մը։ Սըր Լիօնէլ Սթօրիկան, ի՞նչ կը տեսնէք։ Ի՞նչ կը լսէք։

—Արիւն ըսի ձեզ, գոչեց Լիօնէլ։ Պելէն զարնուեցաւ. Սիլվրէլ կ'իյնայ... Մահն է։ Ա՛հ, ինչպէս կ'ոգորին, ինչպէս կը գալարուին։ Վազեցէք, անոնց վազեցէ՛ք։ Բայց ոչ, անօգուտ է, շատ ուշ պիտի հասնիք... Մահն անկից կ'անցնի... Արի՛ւն, արի՛ւն։

Եւ Լիօնէլ կարծես կը կռուէր զարհուրելի տեսիլքի մը դէմ։

Ամենքն ալ ոտքի ելած էին, ջանալով գուշակել այս խօսքերուն տակ ծածկուած խորհրդաւոր իմաստը։

Մինակ Առման կը պահէր իր պաղարիւնը։

Գիտութիւնը կ'ըսէր իրեն թէ այս ընախօսական տագնապին մէջ ճշմարիտ դէպքերու արձագանգը կար...

—Մարսիալ, ըսաւ, ես հաստատապէս կը կարծեմ թէ Սըր Լիօնէլ, այսօր սովորական կեանքէն անմասն, կը տեսնէ եւ կը լսէ ինչ որ մենք չենք կրնար լսել ու տեսնել... Կ'ըսեմ թէ Պելէնի ապարանքին մէջ տարօրինակ դէպքեր տեղի կ'ունենան, որոց անգիտակից նախազգացումը կ'ունենայ սըր Լիօնէլ...

—Կը տեսնեմ։ Կը տեսնեմ, կը գոչէր անգլիացին։ Մեռա՛ն, մեռա՛ն...

—Եկէք ուրեմն, Մարսիալ, յարեց Առման։ Թոմերվիլ, մեզի ընկերացէք. պէտք է որ ճշմարտութիւնը գիտնանք։

—Բայց ի՞նչ կը կարծէք ուրեմն, գոչեց Առչիպալ։

—Կը կարծեմ թէ սըր Լիօնէլ ճշմարիտ ըսաւ, և թէ նոր ոճիր մը արիւնոտած է Պելէն ապարանքը...

Յետոյ, Պ. տը Ֆավրէյի ականջին ծռելով, Առման յարեց.

—Ուժ տուէք ինծի... ամեն պարագայի մէջ ժամանակ շահիլ... և Մարսիալի մոլեգնութիւնը հանդարտեցնել չէ՞։

—Իրաւունք ունիք, ըսաւ դատաւորը։

Եւ միւսներուն ուղղելով իր խօսքը.

—Նախ գիտնալու է թէ ի՛նչ է այս գաղտնիքը, թող Պ. Պ. տը Պեռնէյ, Մարսիալ և տը Թոմերվիլ Պելէնի ապարանքը երթան։

—Թո՛ղ աճապարեն, գոչեց սըր Լիօնէլ։

Այս եզական տեսարանին մէջ անանկ հանդիսաւորութիւն կար որ Մարսիալ, մտախռով, ա՛լ ընդդիմանալու կարողութիւն չունէր։

Եւ վերջապէս ասիկա միջոց մը չէ՞ր իսկ մարդասպանին դիմացը գտնուելու։

—Պելէն ապարա՛նքը, գոչեց։

—Պատրաստ եմ, աւելցուց Թոմերվիլ։

Մարսիալ Սօլօյին մօտեցաւ, և բռնելով ձեռքը.

—Դուն եղբայրդ անուանեցիր զիս, ըսաւ խուլ ձայնով մը, վստահ եղի՛ր։

—Առանձին մի՛ ձգեր զայն։

—Կ'երդնում։

Տիկին տը Ֆավրէյ չէր մասնակցած այս վերջին տեսարանին։

Հիմակ իր քրոջ վրայ կը մտածէր, որ կապուած էր թշուառական Սիլվրէլի հետ, և կը սարսռար մտածելով անոր վերապահուած ցաւերուն վրայ։

Առման անոր քով գնաց.

—Քաջ եղէք, ըսաւ։ Եւ Մաթիլտէն ծածկեցէք տակաւին այս սոսկալի յայտնութիւնները։

—Պիտի սպասեմ, ըսաւ մարքիզուհին։

Պահ մը ետքը կառք մը Պելէն ապարանքը կը տանէր Առմանը, Մարսիալը և Առչիպալը։

Մարսիալ, տրտում, լռութիւն կը պահէր։ Թոմերվիլ, պաղարիւն, պատրաստ էր ամեն դէպքի։ Առման կ'երազէր սըր Լիօնէլի վրայ և կը ջանար բացատրել եզական խօսքերը որք խուսափած էին անոր շուրթերէն...

Ձիերը շուտ կը յառաջանային։ Արեւը կը ծագէր, եւ արշալոյսի ոսկեգոյն նշոյլը կը սփռուէր Փարիզի վրայ որ կ'արթննար։

Քուրսէլէն մինչեւ Սէն փողոցը ճամբան երկար էր. բայց այս երեք մարդերը, իրենց խոհերուն մէջ թաղուած, ժամանակի գիտակցութիւնը չունէին։

Վերջապէս Սէն հասան, և կառքն անցաւ կամուրջէն։

Սէն փողոցը մտան։

Կառքը մէկէնիմէկ կանգ առաւ հոն։

—Ի՞նչ կայ, հարցուց Պեռնէյ, յանկարծ սթափելով իր մտածումներէն։

—Փողոցը բազմութեամբ լեցուն է, ըսաւ կառավարը։ Զինուորներ ու ոստիկաններ կը տեսնեմ։

Երեք մարդերը մէկ ոստումով ճամբուն վրայ ցատքեցին։

Թէեւ շատ կանուխ, ամբոխը հոծ խումբակ մը կը կազմէր Մազարին փողոցին անկիւնէն, խռնուելով Սէն փողոցին մէջ, աղմուկ և յուզեալ։

—Ի՞նչ կայ, հարցուց Առման։

—Ա՛հ, պարոն, սոսկալի՛ բան. երկու ոճիրներու վրայ կը խօսուի... ամբողջ տուն մը ջարդուեր է։

Զարհուրանքը ի բաց առնելով, յայտնի էր թէ ոճիր մըն էր գործուած։

—Գիտէ՞ք որ թիւ տան մէջ տեղի ունեցեր է դէպքը, հարցուց Առչիպալ։

—Թի՞ւը, ոչ։ Բայց մեծ տան մէջ... ապարանք մը... ուր դուքս կը բնակի։

Մարսիալ աղաղակ մը արձակեց.

—Վայրկեան մը չկորսնցունենք, ըսաւ, իմանալու է...

Եւ անմիջապէս երեք բարեկամները, բազմութեան մէջ նետուելով, արմուկ խաղցնելով ճամբայ բանալու համար, հասան մինչեւ ոստիկաններուն շղթան։

Հոն բնականաբար կանգ առին։ Եւ հակառակ իրենց անհամբերութեանը, չէին տանար իրենց փափաքած տեղեկութիւնները, երբ մարդ մը որ հրամաններ կուտար նշմարեց Պ. տը Պեռնէյն ու գոչեց.

—Ա՛հ, դուք հո՞ս։ Եթէ դիպուածն է ձեզ հոս բերողը, մեծ ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէք մեզի։

Ոստիկանութեան քոմիսէր մըն էր որ երկար ատենէ ի վեր կը ճանչնար Առմանն իբր բժիշկ։

—Անցնիլ կուզեմ, պարոն, ըսաւ քոմիսէրին։ Ընկերներս ալ ինծի հետ անցնելու են։

—Սիրով։ Մանաւանդ որ ձեզ պէս անոնք ալ անշուշտ կը պատկանին սպանուածներուն դասակարգին։

—Սպանուածներո՛ւն, բայց որո՞նք սպանուած են։

—Ցօշոտուած, կտրտուած ըսէք... Պելէն դուքսն ու պարոն տը Սիլվրէլը։

Երրեակ աղաղակ մը պատասխանեց իրեն։

Առման բռնեց Մարսիալին ձեռքը։

—Լռութիւն, ըսաւ անոր ցած ձայնով. եթէ այն եղեռնագործները քաւեցին իրենց ոճիրը, զգուշացէք, զանոնք աղտոտելով, անմեղներու վրայ ձգելէ անոնց անմօթութեան պատիժը։

Մարսիալ մէկէնիմէկ յիշեց այն կապերը որք Սիլվրէլը կը միացնէին տիկին տը Ֆավրէյի, այսինքն Լիւսիին. հնազանդեցաւ և խեղդեց իր մէջ պոռթկալու մօտ զգացումները։

Արդարեւ դէպ ի Պելէն ապարանքն էր որ Տիվալ քոմիսէրը կ'առաջնորդէր մեր երեք անձերը։ Ապարանքին դուռը պահպանուած էր զօրաց դասակէ մը՝ մօտակայ ոստիկանատունէն բերուելով։

(Շարունակելի)

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՊԱՆՔԱ.— Հինգ տարի առաջ տեղային իշխանութիւնն ի Սէրայէվօ ժողովրդային պանքա մը հիմնած էր 100 հազար ֆիօրին դրամագլխով։ Զարմանալի յառաջդիմութիւններ ըրաւ այս պանքա։ Ըստ վերջին հաշուեկշռի, զուտ հասոյթք 41,000 ֆիօրին եղած են մէկ տարույ մէջ, և 47,000 ֆիօրին ալ պահեստ կայ կուտակուած։ Պահեստն աւելցնելու և հաստատութիւնն աւելի ամուր հիման վրայ դնելու համար, որոշուեցաւ 100էն 12է աւելի շահաբաժին չվճարել այս տարի։ Դրամագլուխը պիտի բարձրացուի քառորդ միլիոն ֆիօրինի, կամ կէս միլիոն ֆրանքի, բայց նոր անուանակոչութեան աւստրեան դրամոց։ (Մէկ քռոնէ=մէկ ֆր․ 5 սանդ։)

ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ ԿՐԱԾ ԱՐԿԱԾԸ.— Թէպէտ կը ծանուցանէ թէ Ռօյթըր անգլ․ մարտանաւը չէ ընկղմած, բայց իր նաւազք և սպայք ծանր աղէտ մը կրած են։ Ափրիկէի արեւմտեան երկրաց վրայ, Կամպիայի գետաբերանին, անգլ․ երկու մարտանաւեր զօրք հանած էին (220 հոգի), անգլ․ երկիրն ասպատակող բնիկները պատժելու համար, որք կը գտնուէին Ֆօտի-Սիլահ Արապ ցեղապետին հրամանաց ներքեւ։ Անգլիացիք ի սկզբան յաջողեցան, բայց երբ ետ կը դառնային, ամէն կողմէ պաշարեցան դարանակալ բնիկներէն, որք ջարդեցին անգլ․ երեք սպայ և 10 նաւաստ, և վիրաւորեցին հինգ սպայ և 40 նաւաստ։ Այնքան բազմաթիւ էին յարձակողներն և այնքան յանկարծակի էր յարձակումն որ Անգլիացիք իրենց նաւերը փախան, թշնամւոյն ձեռքը թողլով թնդանօթ մը և 6,000 փամփուշտ։ Ասոր վրայ, Նոր մարտանաւ մը եկաւ և կրակ բացաւ տեղացւոց վրայ, բայց այնքան սաստիկ կերպիւ պատասխանեցին տեղացիք որ անգլ․ նաւն ետ գնաց, և հիմա կանոնաւոր զօրախումբ մը կը ղրկուի անգլ․ գրօշին պատիւը պաշտպանելու համար։

«Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔ».— Անգլիացի Դրական իմաստասիրաց պետ Պ. Ֆրէտէրիք Հարիսըն ի Լոնտոն Թոյնպի-Հօլի սրահին մէջ անցեալ շաբաթ գիշեր հմտալից բանախօսութիւն մ'ըրաւ Օսմ. Տէրութեան մայրաքաղաքին վրայ, իբրեւ պատմական քաղաք նկատելով զայն 2,500 տարիէ ի վեր։ 1564 տարիէ ի վեր անընդհատ կայսերական քաղաք է Կ. Պոլիս, միշտ տիրապետելով իւր շրջակայից վրայ։ Ոչ մէկ մայրաքաղաք այսքան բախտաւոր եղած է երբեք։ Հնագիտական տեսակէտով ճշմարիտ գանձ մ'է Կ. Պոլիս, և այն գանձուն մէջ թանկագին նիւթեր կան որք դեռ երեւան չեն եղած և հետեւապէս գիտնոց համար միշտ ուշագրաւ վայր մ'է Կ. Պոլիս։

ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԳՐՔԱՆՔ.—Փարիզի Սղեռնադատ Ատեանն, երդուեալ 12 քաղաքացւոց մասնակցութեամբ, երկու տարի բանտարկութեան և 1,000 ֆր․ տուգանքի դատապարտեց Պ. ֆան Կրավ անուն գրագէտն, որ գործաւորական խնդիրներու առթիւ վնասակար գիրք մը հրատարակած էր տարի մը յառաջ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ, Բաբրիվի կոմսին ծննդեան 64րդ տարեդարձին առթիւ անձամբ շնորհաւորութեան երթալով, իւր նախարարապետին այնպիսի նուէր մը տարաւ զոր հեռագիրը ճիշդ չէ ծանուցած։ Այս է՝ ջուրի երեք գաւաթ, մին միւսներէն աւելի մեծ։ Գեղարուեստական սքանչելի բան մ'են անոնք, Կայսեր կողմէ նշանակուած ձեւին համեմատ յատկապէս Բաբրիվի կոմսին համար շինուած, կանաչ գեղեցկագոյն բիւրեղէ, և մեծ գաւաթը զարդարուած կայսրութեան և գերման դաշնակից Պետութեանց զինանշաններով։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Խառն Ժողովն իւր յառաջիկայ նըստին մէջ, որ տեղի պիտի ունենայ մարտ 2ի չորեքշաբթի օրը, Նկատողութեան պիտի առնու ծրագիր մը, որուն համաձայն գաւառաց Առաջնորդք յետ այսօրիկ ուղղակի կեդրոնէն պիտի ընտրուին և այն եկեղեցականք, որք առաջնորդական պաշտօնի մը կոչուելով չուզեն ընդունիլ զայն, մայրաքաղաքիս մէջ պաշտօն չպիտի կրնան վարել և պիտի հրաւիրուին քաշուիլ իրենց ցոյց տրուելիք վանք մը։ Այդ ծրագրոյն կցուած է նաեւ մայրաքաղաքս գտնուող եկեղեցականաց մէկ ցուցակը։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան ևբեկիր նիստին մէջ ընդունուեցաւ Տոքթ. Եաղուպեանի հրաժարականն, և որոշուեցաւ որ իր պաշտօնը վարէ մինչեւ նոր բժշկապետին ընտրութիւնը։

ԱԶԴ

Անհամբեր սպասուած դասագիրք մը,
ՍԱՀԱԿԵԱՆՑ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՐ ՈՒԽՏԻ

Բ. տպագրութեամբ լոյս տեսաւ այս օրերս։ Գին 3 ղահեկան։
Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ։
Վաճառման կեդրոնատեղին է 1. Ղալաթիա, Սեդրօս խան, թիւ 5 «Բիւզանդեան Գրատունը» և 2. ի Պոլիս, Եսկի Զապթիյէ, ճատտէսի Նշան Պէրպէրեանի տպարանը։
970 2—12

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԴԻՄԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ
Ի ՆՊԱՍՏ ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

24 Փետր. հինգշաբթի գիշեր
Բերայի Թէադրօնի Նոտրանին մէջ

ԱՆԴԱՄՔ ՏԱՐԳԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԽՄԲԻ

Ազարեան Ժօզէֆ Գոնդաղան
Ասատուր Հրանդ
Ասլանեան Յարութիւն էֆ.
Աստուրեան Միհրան
Աւետիսեան Բարսեղ
Բաբազեան Լէօն Պէյ
Գայսէրլեան Սիմօն
Գալֆաեան Դանիէլ
Գույումճեան Յովհաննէս պէյ
Եուսուֆեան Տիգրան էֆ. Անդամ Առեւտր. Ա. Ատենի
Էգնայեան Կարապետ
Էսայեան Յակոբ
Խաչեան Վահան
Թանճապուրեան Ագաթան
Թաշճեան Սարգիս
Թաշճեան Յակոբ
Թորոսեան Յովհաննէս էֆ. Հաշուակալ Դատարանի Պոլսոյ Նահ. Դատարանի
Ինճէեան Միհրան
Ինճիճեան Յարութիւն
Կեսարեան Միհրան
Հալաճեան Արամ
Հաճիպլար Անտոն
Ծիվէլէկեան Տիգրան էֆ. Տէր և Տնօրէն Ճեբէրէ Շիրքէթի օրագրոյ
Մախօխեան Սինեքերիմ
Մանուկեան Մկրտիչ
Մաքսուտ Սիմօն Պէյ
Մըսըրեան Գրիգոր
Յակոբեան Մարտիկ
Յովակիմեան Միհրան
Շահնազար Յովհաննէս Տէր և Տնօրէն Հայրենիք օրագրոյ
Ոսկեան Աբիկ էֆ.
Չէչէեան Յակոբ
Սարգիսօֆ Լեւոն
Սարրաֆեան Յարութիւն էֆ.
Սրուեան Յովսէփ
Սթամպոլեան Յովակիմ
Տամատեան Ստեփան Արհեստաւոր Արեւելք օրագրոյ

Օտարին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին այդ մզկիթը գնաց փառաւոր հանդիսիւ և ուրբաթու աղօթքը կատարելով կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ամերիկեան դեսպանն ու առաջին թարգմանն, հելլենական դեսպանը, կինն ու առաջին թարգմանը, ֆրանսական ու աւստրիական դեսպանատանց պաշտօնեաներուն սպայք, իտալական դեսպանատան առաջին թարգմանին կինը, Թէպէտի թղթակից Պ. Պ. Ցաւի ու կարաչինօ և կոմսի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սեղանակալութեան միջոցաւ արժանացան կայսերական ձեռնադրանաց։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ.—(Պաշտօնական Ձեւակերպ). Փետրուար 17ի հինգշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ փետրուար 18ի ուրբաթ օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ երկու դէպքեր պատահած են։ Առաջուան բռնուածներէն չորսն ապաքինած են և երկուքը մեռած։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Փետրուար 16էն ու 17էն Այտընի Մուղլան գիւղին մէջ քոլերայէ մահացու երկու դէպքեր։ Ջինին առատութեան պատճառաւ միւս գիւղերէն տեղեկութիւն առնուած չէ։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ. — Թղթադրամներու յանձնաժողովին նախորդ անդամներէն Պեսրօս էֆէնտի ծրագիր մը մատուցած է՝ աքրութեան հասոյթէն յաւելման համար նոր սղելու մը ցոյց տալով։ Պետական խորհուրդը նկատողութեան առնելով այդ ծրագիրը, տեղեկագիր մը պատրաստած և մատուցած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի խառն ժողովն երէկ ի նիստ գումարուելով, բարենպաստ հաստատութեանց հոգաբարձութեան Նախագահ կարգեց Նիկիոյ մետրապոլիտ Տ. Եերօնիմոսն։ Պ. Բօլ Սթէֆանովիչի տեղ նոյն հոգաբարձութեան անդամ կարգեց վաճառական Ալէքսանդր Ֆօթիատի էֆէնտին։ Խառն ժողովն յետոյ խորհրդակցութիւններ կատարելով գաւառաց գիմնազական տուրքերու խնդրոյն վրայ, յանձնաժողով մը կարգեց նոյն խնդրոյն վերաբերեալ գրութիւնները կարգադրելով տեղեկագիր մը բերելու համար։ Յանձնաժողովն, որուն նախագահն է Գարուտալի մետրապոլիտը, կը կազմեն երեք եկեղեցականներ և երեք աշխարհականներ։

ԹԸՆԸՊԼԵՔԻ ընկերութեան տնօրէն Պ. տը Ջօկէպ վերջերս Կարմիր ծովու մէջ իւր կատարած քննական պտոյտի պահուն սա համոզումը գոյացուցեր է թէ մաքսանենգութիւնը անհերքելի փաստ կը հասցունէ ծխախոտի և թէնպէքիի Րէժիի ընկերութեանց։ Զախազանցութիւն չէ ըսել թէ, իրաց արդի վիճակին մէջ, ծխախոտի և թէնպէքիի առեւտուրին չորս հինգերորդը մաքսախոյսներուն ձեռքն է։ Պ. տը Ջօկէպ՝ այս կացութեան առաջքն առնելու համար միջոցներ խորհած և առաջարկած է Բ. Դրան, որ ընդունելով զայնս՝ կայսերական վաւերացման մատուցեր է։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատար Պ. Եատովէքի նախընթաց իրիկուն հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Անգլիոյ դեսպան Սըր Ֆիլիբ Քըրրի, շուէտական դեսպանն ու դեսպանուհին, և ուրիշ հրաւիրեալներ՝ դեսպանական մարմինէն։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ. — Ելմտական Նախարարութիւնը՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ հեռագրաւ հրահանգ գրկած է ամեն կողմ թէ արծաթի գնոյն անկմանը պատճառաւ, Գուլըը Րէալը տասներկու ղրուշի պիտի ընդունուի կառավարական արկղերէն, հնդկական Բուփին հինգ ու կէս ղրուշի, պարսկական Նոր Քրանն երկու ղրուշի եւ հինն ալ եօթնասուն փարայի։

«ՄՈՆԻԹԷՕՐ».— Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Մօնիթէօ Օրիէնթալ որ երեքշաբթի դադրած էր, երեկուընէ վերսկսաւ հրատարակուիլ։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Անատօլուի երկաթուղեաց արտօնատէր Պ. Քաուլայի միջնորդութեամբ կատարուած բանակցութեանց վրայ, Ելմտական Նախարարութիւնը պատրաստ է եղեր 66 տարուան մէջ վճարելի փոխառութիւն մը կնքել, 100էն 4 տոկոսով, իբր երաշխաւորութիւն ցոյց տալով իւրաքանչիւր քիլոմէդրի վրայ 15,000 ֆրանքի տուրքը զոր Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութիւնը կը վճարէ կայս. կառավարութեան։ Փոխառութեան պայմաններէն մին սա է որ, ընկերութեան կողմէ ջնջեալ տուրքին վրայ արդէն եղած 22 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւնն ամբողջովին վճարուի նոր կարգադրութիւնը։ (Մօնիթէօ)

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Մօնիթէօ կ'իմանայ թէ մանիֆաթուրայի և բրդեղէնի մեծ տուն մը հինգշաբթի օրն իր վճարքը դադրեցուցեր է 500,000 ֆրանք բացով։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական ու ֆրանսական նաւատորմերն, որոնք կը բաղկանան 13 նաւէ, երեքշաբթի առաւօտ Քորֆու հասեր են։ Այնտեղ 15 օր միալէ նոք, ֆրանսականը Պիրէոն պիտի ուղեւորի, իսկ անգլիականը Սէլանիկ, ուր պիտի մնայ մէկ ամիս։ Անգլիական նաւատորմին ուրիշ մէկ մասն, որ կը բաղկանայ հինգ նաւերէ, Միտիլլիի առջեւ կը գտնուի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՓՈՂՈՑՆԵՐԸ.—Ցայտնի է թէ փողոցներուն անուններն և տուներուն թիւը շատ տեղ չեն նշանակուած և տեղ տեղ ալ փողոցներուն անուններն օտար լեզուով միայն գրուած են։ Փաղաքապետ Րըտվան փաշա մտադիր է, կ'ըսուի, դարման տանիլ այս կացութեան՝ տուները թուարկել տալով կանոնաւոր կերպով, զոյգ թիւերը աջ և անզոյգ թիւերը ձախ կողմ, և իւրաքանչիւր փողոցի բերանը տախտակներ դնել տալով որոց վրայ թուրքերէն և ֆրանսերէն յստակ կերպով նշանակուած ըլլայ իւրաքանչիւր փողոցին անունը։ Այս տախտակներ Անգլիոյ մէջ պիտի պատրաստուին, կապոյտ կամ ուրիշ աչքի զարնող գոյնով մը ներկուած թիթեղէ, և իւրաքանչիւր արձանագրութեան վերեւ պիտի գտնուի օսմանեան Մահիկը։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՑ պարտատոմսերու խալայի արժեթղթեք փետրուար 13էն ի ժողով գումարուելով Հռոմի մէջ, առանց առարկութեան ընդունեց են այդ պարտատոմսերու մասին Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արժեթղթեր կողմէ ներկայացուած ծրագիրը։ Այս կերպով, օսմ. հանրային պարտուց վարչութիւնը ստացած ըլլալով արժեթղթեր բոլոր խումբերուն հաւանութիւնը՝ եղած առաջարկութիւններուն, զայնս պիտի մատուցանէ կայս. կառավարութեան։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութիւնը մեզ կը հաղորդէ վերջին չորս տարիներու փետրուար ամսուան մէջ Պէշիկթաշի, Պոլսոյ և Շիշլիի գիծերուն հասոյթը, որոյմէ կ'երեւայ թէ այդ երեք գիծերու փետրուարի հասոյթը եղած է 1891ին՝ 381,890.50 ղրուշ, 1892ին՝ 458,480.75 ղրուշ, 1893ին՝ 327,66 .25 ղրշ. և 1894 ին 391,331.75 ղրուշ ոսկեդրամ։ Ներկայ տարւոյ փետրուարի հասոյթը՝ 1891էն 9443.25 ղրուշ աւելի եղած է, 1892էն՝ 67,147 ղրշ պակաս, և 1893էն՝ 63,665.50 աւելի։

ՓԱՐԻԶԻ ամերիկեան դեսպանատան նաւային կցորդն, որ ժամանակէ մը ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուի, կայս. Իրատէով շնորհեալ արտօնութեամբ նախընթաց օր այցելեց Համիտիէ ու Օսմանիէ զրահաւորներն եւ նաւարանի մէկ քանի մասերը։ Ամերիկայի սպան գոհունակութիւն յայտնեց իւր տեսած յառաջդիմութեան եւ կանոնաւորութեան համար։

ՄԱՀ Պ. ԿՈՒԱՆԺԷԻ.—Կալաթա-Սէրայի կայս. Լիսէին նախկին ու արդի աշակերտները ցաւով պիտի իմանան իրենց արդիւնաւոր ուսուցչին՝ Պ. Իբոլիդ Կուանժէի մահը՝ ասիական շանթահարիչ քոլերայի հետեւանօք։ 1883 ին, ֆրանսական կառավարութիւնը մասնաւոր պաշտօնով Կ. Պոլիս ղրկած էր այս գիտուն դասատուն, ուսուցչութեան և բնական գիտութեանց լիսանսիէ էր և գիտութեանց ուսուցման մէջ բարձրագոյն տեղը բռնեց կայս. Լիսէին մէջ։ Պ. Կուանժէ, որ Պրզանսոնցի էր, 41 տարեկան կը մեռնի իր մտային ու ֆիզիքական կարողութիւններուն լրութեանը մէջ։ Նախընթաց առտու դեռ իր դասը կ'աւանդէր, զոր աւարտելէն ետք յոգնութիւն մը կը զգայ և դեր-տնօրէնին կ'երթայ իր տկարութիւնն յայտնելու։ Անմիջապէս Ժերեմի հիւանդանոցը կը փոխադրեն հիւանդը, որուն անմիջական դարմանները կը փութայ տալ Տոքթ. Սթեքուլիս։ Ի զուր. սոսկալի ախտը շուտ կը յառաջանայ. գիշերը երթալով կը գէջնայ ուսուցչին վիճակը և երէկ առտու հոգին կ'աւանդէ հակառակ եղած ջանքերուն։

Պ. Կուանժէի մայրը Ֆրանսա գտնուելով՝ լուրը պիտի տրուի անոր այս դառն աղէտը։

Պ. Կուանժէ որչափ բազմահմուտ նոյնչափ դիւրահաղորդ ու համակրելի անձ մըն էր։ Զօրորդ կարգի Մէճիտիէ և Օսմանիէ պատուանշաններուն արժանացած էր։

ՔԱՄԱՐԱՆԻ կղզին կայս. Իրատէի մը համաձայն սպայ մը և բաւական թուով զինուորներ պիտի ղրկուին տեղւոյն մաքրանոցը երթալիք ուխտաւորաց անդորրութեանը հսկելու համար։

ՏԸՇԻ ԱՂԱՃԻ արեւելեան կողմը գտնուած հանքային ջուրերն, որք ժամանակէ մ'ի վեր երեսի վրայ թողուած էին, կայս. Իրատէի մը համաձայն, կանոնաւոր վիճակի մը պիտի վերածուին՝ հանրութեան օգտին համար։

ՄԱԼԱԹԻՈՅ մէջ փետրուար 16ին երկու անգամ երկրաշարժի սաստիկ ցնցումներ զգացուեր են, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Ֆօսքօլօ Մանկօ ընկերութեան հասած հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ Ռէկօլ շոգենաւը բոլորովին ընկղմեր է Աղեքսանդրիոյ մօտ։ Նաւազներն ազատեր են։

ՏԽԱՒՏԻ ՐԷԺին 6 առ 100 առժամեայ շահաբաժին մը պիտի վճարէ յառաջիկայ մարտի մէջ, այսինքն իւրաքանչիւր բաժնեթղթի 12 ֆրանք (52.80 ղրշ.)։

ՔԱՐԲԵՐԴԻ վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազը, կրսէ Հաքիգաթ, տեղեկագրած է Դատական նախարարութեան թէ Հիւսնիմանսուր գաւառակի նախնական դատարանի անդամներէն Կարապետ էֆէնտի և առաջին քարտուղար Մահմուտ էֆէնտի, կաշառակերութեամբ ամբաստանուած երկու անձեր։ Դատական նախարարութիւնը հրահանգ տուած է ընդհանուր դատախազին՝ պաշտօնանկ ընել այդ երկու պաշտօնեայներն և դատաստանի ենթարկել։

Պ. ՔԱՑԼԱՐՏ, օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան անգլիական պատուիրակը, այսօր մայրաքաղաքս կը դառնայ Եւրոպայէն, ուր գացած էր Թուրքիոյ երկաթուղեաց ի մի ձուլման խնդրոյն վրայ բանակցելու համար։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ և Հռոդոսի հելլենական հիւպատոսները իրարու տեղ փոխադրուեր են։

ԱՄԱՍԻՈՅ գաւառին նորընտիր կառավարիչ Պէքիր փաշա իւր պաշտօնատեղին ուղեւորած է։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍՈՅ Խայրէպօլը գաւառակի Րէժիի մթերանոցէն փետրուար 10ին հրդեհ ծագելով, դրասենեակն ու ամբողջ ծխախոտներն այրեր են։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ մեծահարուստ Պ. Վանտէրպիլտ, որ ընտանեօք զբօսական պտոյտ մը կը կատարէ, երկուշաբթի օրը Հռոդոս ժամաներ և քիչ յետոյ Պիրէոն ուղեւորեր է։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ ՍԲԵՆՔ շոգենաւն, որուն համար ծանուցուեցաւ թէ Գանտիաի մօտ վնասուած է, Թավշան Ատա անուն անհնակ կղզւոյն մօտ խելացը կողմէն ցամաք ինկեր է ալեաց սաստկութենէն։ Այդ կերպով բացուած ճեղքէն ջուր լեցուելով գլխէն մինչեւ մէջտեղը ընկղմեր է։ Սուզակներն հաստատեր են թէ ճեղքը կարելի է գոցել։ Կրէտէէն օգնութիւն ղրկած են արկածեալ շոգենաւն ազատելու համար։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆՔ.— Թ. Հաքիգաթ խօսելով օտարահպատակ կարգ մը սեղանաւորներու վրայ, որք օտար վիճակահանութեան տոմսեր կը ծախեն և այդպէս դրամական պարզէն գործառնութիւններ կը կատարեն ի վնաս ժողովրդեան, կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

ՀՌՈԴՈՍԻ մէջ հիւանդանոց մը կառուցանելու համար Արքեպիսկոպոսի կզզեաց նահանգին կուսակալն հարկ եղած ձեռնարկներն ընելով այդ հաստատութեան համար տարեկան 26,000 ղրշ.ի հասոյթ մը գտած է։ Տեղւոյն հոլանտական հիւպատոսն ալ իր սեփական մէկ տունը նուիրած է հիւանդանոցի վերածուելու համար։

ՊԱՍՐԱՅԻ երեւելիներէն Զէքիրզատէ Եուսուֆ փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռեր է։

ՄԱՐԱՇ. — Զէյթունցւոց իշխանութիւնը՝ մարախներու ջնջման համար ազդու միջոցներ պարունակող հրահանգ մը պատրաստած է որ պիտի մատուցուի Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ՇԻՐՔԷԹԻ Խայրիէի վարչութիւնը 37 և 38 թիւ շոգենաւներու նման երկու շոգենաւներու շինութիւնը յանձնարարած էր ի Լոնտոն։ Այդ շոգենաւներու շինութիւնն աւարտած ըլլալով մեքենաները կը զետեղուին և շոգենաւք ապրիլ ամսուն Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի բերուին։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ.—Յօյն տիկնանց Բարեգործական ընկերութեան տարեկան պարահանդէսը տեղի ունեցաւ հինգշաբթի գիշեր, Թէբէ-Պաշըի Թաղապետական Թատրոնին մէջ, ընդ հովանաւորութեամբ հելլենական դեսպանուհիին։ Տոմսակներն անուանական ըլլալով, հանդէսը ընտանեկան հանգամանք մը ունէր. սրահը շքեղապէս զարդարուած էր դափնիներով, դրօշներով ուգեղեցիկ գորգերով։ Տիկին Մավրոքորտաթօ, մասնախումբէն շրջապատուած, հրաւիրեալները կ'ընդունէր։ Զօրահարիւրի մօտ երկսեռ բազմութիւն մը կը խռնուէր թատրոնին մէջ։ Գեղեցիկ սեռը կը փայլէր իր արդուզարդին շքեղութեամբը։ Ժամը չորսին պարերն սկսան և եօթնին վերջացան։ Յետոյ սկսան քոթիյոնի պարերը, որք շատ փառաւոր կերպով կատարուեցան։

Պարահանդէսին զուտ շահը եղած է 1000 ոսկի։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.—Անցեալ երկուշաբթի գիշեր ի Պէշիքթաշ, Անտրիքօ, Անտօն եւ Եէրասիմօս անուն անձինք գինետան մը մէջ արբենալէ յետոյ կռուի բռնուեցան եւ զիրար վիրաւորեցին։ Եանքօ անուն մարդ մը կռուարարներն իրարմէ զատել ուզած ըլլալով վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանք հասնելով ամենքն ալ ձերբակալեցին։ Անտրիքօի, Անտօնի ու Եանքօի վէրքերը ծանր ըլլալով հիւանդանոց փոխադրուեցան։

—Առջի օրը ի Բերա, Ալէքօ, Բանտէլի եւ ուրիշ մէկ քանի անձեր կռուի բռնուած էին, երբ Լեւոն անուն մարդ մը ուզեց միջամտել, սակայն գլխէն վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանութիւնն իմանալով այդ անձերը ձերբակալելու համար խուզարկութեանց ձեռնարկեց և անոնցմէ Ալէքօն միայն կրցաւ ձերբակալել։ Լեւոն հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Երէկ, Պոլսոյ Մէվլիանէ Գաբը բնակող Մէֆթունէ անուն խնոսուն տարեկան մուրացկան կին մը սենեկին մէջ նստած պահուն կրակարանը շրջելով կրակները մարմնոյն վրայ թափեցան եւ հագուստները բռնկեցան։ Թէեւ ժամանակին օգնութիւնը հասան, սակայն կինը ծանր վէրքեր առած ըլլալով քիչ յետոյ մեռաւ։

—Նախընթաց օր ի Բերա, Թիւնէլի հրապարակէն անցնող վարձու կառք մը Աբոստօլ անուն մարդ մը կոխոտելով վիրաւորեց։ Կառապանը ձերբակալուեցաւ։

Տես չորրորդ երես ԲՐԷՆԹԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ԱԶԴ

Պոլիս Սուլթան Համամի կողմը նորոգ կառուցեալ Թօփալեան խանի շինութիւնք գրեթէ աւարտած եւ Բասաժին մէջի մաղազաներու եւ սենեակներու բաժանումները միայն մնացած ըլլալով, ներկայիւս կը ծանուցուի թէ անոնք որ կը փափաքին յիշեալ Բասաժի մէջ սենեակ կամ մաղազայ վարձել կրնան այժմէն այցելել եւ բանակցութեան համար դիմել Թօփալեան Եղբարց ի Հաճօբուլօ խան թիւ 20 և բանակցիլ իրենց հետ։ 986 1—4

ԱԶԴ

Արդէն բնաւ տարակոյս չկայ թէ մաքուր, հին եւ գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քոնեաքի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տիրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաեւ ամբողջ Եւրոպայի մէջ։

Հոս հարկ չկայ ի մէջ բերելու եւրոպացի երեւելի գիտուններու կարծիքներն այս մասին։ Այդ նեղութենէն կ'ազատէ ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գիտունք ներմուծած են հնտախտային հիւանդանոցներու մէջ եւ իրենց խորհրդովը տարածուած է հասարակութեան մէջ։

Բազմաքանակ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կրկին փորձերը իրօք ապացուցած են թէ քոնեաքը անանկ կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կազմը կը պահպանէ անվնաս սխտին կանխապատրաստութենէն եւ անվնաս կ'ընէ առաջին յարձակումները՝ քիչ շատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը։

Բայց որպէսզի այս հրաշալի ըմպելիք առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քոնեաքին տեսակն ու տարրը ընտիր ըլլան։

Ծանօթ է հասարակութեան թէ միակ քոնեաքը որ կ'ընծայէ այսօրինակ երաշխիքներ ԹՐԻԲՕՍ քոնեաքն է, իր նախնական նիւթին գերիվերոյութեանը, իր գիտական անթերի պատրաստութեանը, ինչպէս նաեւ իր առնուազն վեց տարուան հին արտադրութեանը պատճառով։

Իր մեծ սպառումն յԵւրոպա, մանաւանդ ի Ֆրանսա որ ստացած է ոսկի շքանշաններ տիեզերական ցուցահանդէսներուն մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է։

50,000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քոնեաքներ ունեցած են նոյն պատուոյ նշանները Եւրոպայի մէջ։

Ամեն տեղ առանց նախապաշարութեան ուզեցէք ԹՐԻԲՕՍ քոնեաքը, եթէ կուզէք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին։

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծերու դէմ։

Թուրքիոյ գլխաւոր գործակալները ՏՈՒԲԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Ալիքսրատի խան, թիւ 17։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Պ. ԿԼԱՏՍԹՈՆ՝ ՎԵՐՋՆԱՊԷՍ ՀՐԱԺԱՐԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Մարտ.—Պ. Կլատսթօն վաղը պիտի մատուցանէ իւր հրաժարականը։ (Այս անգամ կ'երեւի թէ վերջնական է այս լուրը։)

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Պ. Կիրս քիչ մը աղէկ է։ Կրթական նախարար Պ. Դէլեանեանց ինֆլուէնզայի հետեւանօք բաւական ծանրապէս հիւանդ է։

ՓԱՐԻԶ.—Պ. Քառնօ և Կալլէսի իշխանն այցելը փոխանակեցին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ռուսեւգերմանական դաշնագրին նախաքննիչ յանձնաժողովը կազմուած է 28 անդամէ, որոց մէջ դաշնագրին կուսակից են 14 անձինք, հակառակորդ 11, և առ այժմ գաղափարնին անորոշ 3 անձինք։—Զինուորական ելմտացոյցին վրայ վիճաբանիլ սկսաւ Ռայխսթակը։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ.—Փետր. 21էն մինչեւ 28 Սուէզի ջրանցքէն անցնող 65 շոգենաւերուն տասնօրեայ հասոյթն եղած է 1,420,000 ֆր։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 19 Փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 %
3 » Փարիզի »	22 75

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]	...	27 02
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	27 07
Կէս օրին	»	27 03
Թաղվըլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 3ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	Ա. Սէրի	58
»	Բ. »	37 50
»	Գ. »	28 20

ՔԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Օսմանեան Պանք (?) ժընէրալ	Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի ժընէրալ	» »	7 20
Պանք տը Բօսս	» »	3 05
Օսմ. Նաւ. և վայեօր	» »	4 10
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	19 35
Թրամուէյ	» »	575
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ	» »	310
Րուսչուք Սխպատուղի	Ֆր.	111
Բաժնաթուղթ Հաւրիսար		39

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 2 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 60
» » Նոր 3 ½ %	105 82
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	24 45
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	495
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	478 75
Օսմանեան երկաթուղի	112
» Րէժիի բաժնեթուղթ	449 37
Պանք Օթօման	618 75
Քրէտի Լիօնէ	777 50
Իտալական Ռանթ 5 %	73 20
Եգիպտական միացեալ	527 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 175
Օսմանիյէ (Օսմանեան քոնսօլիտէ)	443 75

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Մարտ

Անգլ. քոնսօլիտէ Գ.Կ.	99 31
Օսմ. » Սէրի Դ.	24 48
» » » Ա.	58 50
» » » Բ.	37 50
» » » Գ.	25 50
Օսմ. փոխառութիւն 1871	105 50
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	102 75
Պանք Օթօման	14 68
Այտընի երկաթուղի	14
Գասապայի երկաթուղի	15
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	105
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	105
Հելլենական 5 %	28 50
Հոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 350

ՊԵՐԼԻՆ, 2 Մարտ

Օսմանեան Երկաթուղի	100 25
Օսմ. Րէժի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 380
» Փարիզի »	81

ՎԻԵՆՆԱ, 2 Մարտ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125
» Փարիզի »	49 60
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	211 75
» Երկաթուղի	54 70

ՓԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 2 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 61
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	24 60
Օսմ. երկաթուղի	112 25
Օսմ. Րէժի	452 50
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	625

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՎԱՂՈՒԱՆ ՃԱՇՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ

Յիսուս տօնի վերջին մեծ օրը ժողովրդեան կը խօսի. «Ով որ ծարաւ է, թող գայ ինձ ու խմէ»։ Տաղաւարահարաց տօնն է այս, որ կը կատարուէր ի յիշատակ Հրէայ ազգին քառասնամեայ պանդխտութեան յանապատին։ Բոլոր Հրեայներն այս տօնի ութ օրերուն մէջ պարտաւոր էին բնակիլ տաղաւարներու կամ հիւղերու տակ, զորս կը շինէին ծառի ոստերէ և տերեւներէ, զարդարելով միանգամայն արմաւենիի, ձիթենիի և մրտենիի ճիւղերով։ Կը կատարուէր այս տօն Թշրի ամսոյ ութէն սկսելով։ Այս տօն միանգամայն էր նշանակ շնորհապարտութեան առ Աստուած ցորենի հունձքին համար, ուստի և կը կոչուէր «Տօն հունձքի»։ Ժողովրդեան համար երկու խոյ և տասնըչորս գառներ տօնի ամէն օրուան մէջ կը զոհուէին։ Այս զոհերէն զատ՝ առաջին օրը կը զոհուէր տասներեք եզ, երկրորդ օրը՝ տասներկու, երրորդ օրը՝ տասնըմէկ,

չորրորդ օրը՝ տասը, հինգերորդ օրը՝ ինը, վեցերորդ օրը՝ ութ, եօթներորդ օրը՝ եօթը, իսկ ութերորդ օրը՝ մէկ եզ, մէկ խոյ և եօթը գառներ։

Բոլոր ժողովուրդը ամէն առաւօտ մեծ հանդէսով և նուագարաններով քահանայի մը առաջնորդութեամբ կ'երթար յաւազանն Սելովամու, և որչափ հնար էր, իւրաքանչիւր ոք կը ջանար գոնէ պուտ մը ջուր խմել։ Հոն ի Սելովամ բարձրաձայն կը լուէր Եսայի Մարգարէի սա խօսքը. «ո՛վ բոլոր ծարաւածներ, ջուրերուն եկէք. ուրախութեան ջուր առէք փրկութեան աղբիւրներէն»։ Քահանան ոսկեղէն ամանով մը ջուր առնլով կը տանէր տաճարը ժողովրդեան, խնդութեան աղաղակներով։ Հոն երբ սա ջուրը կը թափէր ողջակէզներուն վրայ, ուրիշ քահանայ մը գինի կը թափէր ի ձայն Հալլէլէ Սաղմոսաց (ՃԺԳ—ՃԺԸ)։

Ցայնժամ ժողովուրդը գոհաբանութեամբ կը յիշէր թէ ինչպէս Աստուած երբեմն անապատին մէջ ապառաժէն ջուր խմուց Իսրայէլի և այժմ կ'աղօթէր որ նոյն Աստուածն իրենց երկնքէն ջուր շնորհէ, այսինքն անձրեւներու առատութիւն տայ։

Ուրեմն Քրիստոս ակնարկելով ժողովրդեան այս արարողութիւնը և ցոյց տալու համար թէ ինչպէս երբեմն խօսեցաւ թէ ինքն է հաց կենաց, այս անգամ կը յայտարարէ թէ ինքն է միանգամայն ջուր կենաց, և վկայութիւն կը բերէ Սուրբ-Գրքէն ըսելով. «Ան որ ինձ կը հաւատայ, անոր որովայնէն կենդանութեան ջուրեր պիտի բղխին»։

Քրիստոսի վարդապետութիւնն այնքան ազդեց ժողովրդեան, որ շատեր հաւատացին, չհամարձակեցան ձեռնամուխ ըլլալ Յիսուսի եւ դարձան թէ՛ քահանայապետին եւ թէ՛ ծերակուտին (Սանհետրին) առջեւ վկայեցին թէ չէ եղած մարդ մը որ Յիսուսի պէս խօսած ըլլար կամ խօսէր, այսինքն ոչ իսկ հին մարգարէներէն լսուած էին այն տեսակ խօսքեր կամ վարդապետութիւններ։

Քահանայապետն ու ժողովականներն իսկոյն սաստեցին որ լռեն և դատապարտութեան վճիռ պիտի արձակէին Յիսուսի համար, եթէ Նիկոդիմոս չմիջամտէր և չըսէր. «Միթէ մեր Օրէնքը կը ներէ՞ դատապարտել մէկը առանց զանի կանխաւ մտիկ ըրած ըլլալու»։

Ժողովականք պատասխանեցին, «Միթէ դուն ալ Գալիլիայէ՞ն ես. քննէ՛ և տեսի՛ր թէ այդ գաւառէն մարգարէ չ'ելլեր»։ Սուտ էին նոքա, վասն զի Յովնան և Նաւում և ուրիշ մարգարէներ Գալիլեացի էին։ ՆԱՀԱՊԵՏ

ՆԱՄԱԿ ԲԱՐԻԶԷ

ԲԱՐԻԶ, 20 Փետր. 1894

Երբ անցեալ դեկտեմբերի մէջ ձմեռը երեւցաւ սաստկապէս, իր տարբեր արբանեակներովը այսինքն իր դառնաշունչ հովերովը, իր յորդառատ անձրեւներովը, և առատ ձիւներովը, Բարիզի օրագիրներէն շատերը իրենց մարդասիրական սովորութեանը համեմատ հրատարակեցին երկար սրտառուչ և համոզիչ յօդուածներ՝ [illegible]

[illegible]

տառ մը ունի եղեր որուն մէջ 25 տարիէ ի վեր կացին մտած չէ։

Բարիզի եկեղեցիներուն դուռները մուրացողներն ամենէն շատ տակ կը շահին. մանաւանդ Նոթր Տամ տէ Վիքթուար մուրացկանը որ մուրալու իրաւունքը մինչեւ 10,000 ֆրանք ծախու առած է։

Անհնար ըլլալով համառօտել աստ Մաքսիմ տիւ Քանի գրքին պարունակած բարեգործական հաստատութիւնները, մենք միայն հոս կուզենք խօսիլ մէկ քանիին վրայ։

Նախ և առաջ նշանակենք Պատառ մը հաց ըսուածը զոր 1882ին Պուլէֆ անուն կայտառ ծերունի մը հիմնեց։

Մենք այս բարի ծերուկը ճանչցանք և իր գործունէութիւնը լաւ գնահատեցինք մօտէն։ Պ. Պուլէֆ իր երիտասարդութեան ժամանակը թէպէտ շատ աշխատասէր գործաւոր, յաճախ անգործ կը մնար և մինչեւ իսկ հացի կարօտ եղած է. ուստի ուխտած էր որ բարեկեցիկ վիճակ մը ձեռք բերածին պէս ամէն ջանք ընէ այդպիսի դժբաղդ գործաւորաց հաց և աշխատութիւն հայթայթելու։ 1882ին բացաւ ճաշարան մը, Կլըրընէլի աղքատաբնակ թաղին մէջ, գետեզերքին վրայ, Թիւ 41, ուր ամէն առաւօտ աշխատազուրկ գործաւորք կուգային կէս լիպրայ հաց ու պնակ մը սնընդարար ապուր, կամ մեծ գաւաթ մը կաթ կամ սուրճ և կամ չոքօլա ուտելու եւ խմելու։

Միանգամայն Պուլէֆ կ'աշխատէր անոնց գործ ճարելու, եւ երբ բաւական յաջողութիւն գտաւ այս մասին՝ ուզեց նաեւ աշխատասէր գործաւորները փոքրիկ բնակարաններու տէր ընել տնտեսագիտական մասնաւոր պայմաններով։

Բայց, աւա՜ղ, բարի Պուլէֆը 1893ին սկիզբը վախճանեցաւ, եւ իր մարդասիրական գործը անհետանալու վտանգին մէջ էր, երբ Պ. Ռիթ՝ Բարիզի մեծ օբեռային նախկին տեսուչներէն մին՝ իր բոլոր ջանքերը նուիրեց այս գործին յարատեւութեանը։

Կը լսենք որ իր անխոնջ ջանից շնորհիւ երկրորդ ճաշարան մ'ալ պիտի բացուի Պուլվառ Վօլթէռի աղքատաբնակ թաղին մէջ։

Քանի մը տարի առաջ պարոն Պուլէֆի օրինակին շատ մը հետեւողներ գտնուեցան։ Մսավաճառք և ճաշարանատէրք, որոնք ամէն առաւօտ հարիւրաւոր աղքատներու հաց, միս և ապուր կը բաշխէին, ասոնց մէջ նշանաւոր էր Պուլվառ Մօնմառթրի վրայ գտնուող և «գրագիտաց ճաշարան» կոչուած Պրէպանի կերակրատունը որուն բարեհամբաւ տէրը ձմեռը ամէն առաւօտ երկու հարիւր աղքատաց համադամ և տաք ապուր ու հաց կը շնորհէր։

Նշանակելու արժանի բարեգործութիւն մ'ալ Գիշերային Հիւրընկալութիւն ըսուածն է, ուր բնակութիւն չունեցող և աւուր հացի կարօտ անգործ աղքատները 3 օր 3 գիշեր կ'ընդունուին, կը կերակրուին, մաքուր գիշերանոցներով սպիտակ անկողիններու մէջ կը հանգչին, յոյս ունենալով գործ մ'ալ գտնելու այս ժամանակամիջոցին մէջ։ Դժբաղդաբար միայն չորս թաղերու մէջ հիմնուած են այս հիւրընկալ տուները։ Ասոր համար է որ ձմեռուան սաստիկ ցուրտ գիշերները Բարիզի արտաքին պուլվառներուն վրայ տեղ տեղ ահագին կաթսայներ կը գտնուին ուր կրակ վառուած է և անոնց շուրջը կը բոլորին խել մը սառուցեալ թափառականներ ուրուականներու նման։

Նոր գաղափար մը ևս յղացան բարեսիրտ անձինք մէկ տարիէ ի վեր, և արդէն երկու թաղերու մէջ փորձերը սկսան, այն է աշխատութեամբ օգնութիւն։

Արդարեւ վեցերորդ և ինններորդ թա- [illegible]

ԱԳՆՂԻԱՅԵՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ը.

ՍԱՏԱՆԱՅԻՆ ՔԱՐԱՅՐԸ

Կոթ կղզւոյն մէջ կենալով թէ՛ ամերիկեան եւ թէ Գանատայի ջրվէժները վրայէն դիտելու դիւրութիւնը կ'ունենանք. ուրիշ առիթ մ'ալ կունենանք որ ջրվէժին մէկ մասին տակէն կրնանք անցնիլ։ Այս ընելու համար առաւօտ մը գացի Կոթ կղզւոյն այն ծայրն ուրկէ պիտի իջնէինք վար «սատանայի քարայր» ըսուած տեղը։ Գործակալք մէկ թալեր (24 ղրշ.) առնելէն վերջը ինձ ազդարարեցին թէ պարտաւոր եմ բոլոր հագուստներս հանել եւ իրենց բերած բուրդեղէն հագուստներն հագնիլ, մասնաւոր գուլպաներովն եւ կակուղ կօշիկներով, ինչ որ ըրի։ Առանձին չէի. ինծի պէս «սատանային քարայրը» իջնելու փափաքող ուրիշներ ալ եկան. երկու գերմանացիներ եւ մէկ օրիորդ, ու երկու ամերիկացիք, որով 6 հոգւոյ խումբ մը ըլլանք։ Այդ բուրդեղէն հագուստին վրայէն ամենքնիս ալ ուրիշ անձրեւարգել համազգեստ մը հագանք եւ գլուխնիս ալ անձրեւարգել գդակներ դրինք։ Եթէ Ովկիանոսի շոգենաւներու մէջ սաստիկ անձրեւոտ ժամանակ նաւաստիները տեսած էք, մեր ալ կերպարանքը կրնաք երեւակայել. երկու առաջնորդ ունենալով մեզ հետ՝ սկըսանք պտուտաւոր սանդուղներէ վար իջնել։

Վարը ապառաժներու վրայ իջանք. հեղեղներու վրայ երկաթներով շինուած ճամբայ մը կար, ուրկէ մեր առաջնորդներուն հետ սկսանք անցնիլ։ Երբ դիտեցինք այս կէտէն լայնածաւալ ջուրին 160 ոտնաչափ բարձրութենէ վար թափիլը, անբացատրելի ճնշման մը տակ զգացինք մեր սիրտերն, իսկ ջուրի ամպերն հեղեղներու պէս սկսան ծածկել զմեզ։ Քիչ մը ևս առաջ երթալով, ջուրը մեր անձրեւարգել հագուստներէն ալ ներս թափանցել սկսաւ և զգացինք թէ ջուրերու մէջ էինք։ Իսկ ջրվէժին սաստկութենէն առաջ եկած օդոյ ճնշումն զմեզ շատոնց թաւալգլոր պիտի տանէր, եթէ երկաթեայ յենարաններ չըլլային մեր քով։ Աւելի առաջ երթալով՝ թափող ջուրին ճիշդ դէմն հասանք. հոս ջրային ամպերն այնքան պաշարեցին զմեզ որ իրարու խօսք լսելու կամ զիրար տեսնելու անկարող վիճակի մէջ գտնուեցանք։ Ասկից ալ անցնելով, ապարաժ քարերու վրայ ելանք ուր մեր առաջնորդները ձեռք ձեռքի տալ տուին մեզ որպէս զի ջրվէժին տակէն անցնինք. մեր խումբէն երկու ամերիկացիք այս վերջին ձեռնարկէն վախնալով՝ մերժեցին առաջ երթալ. բայց մեր առաջնորդներն ստիպեցին եւ արգիլեցին անոնց՝ ետ մնալ. այն ժամանակ ամրապինդ բռնելով իրարու ձեռք, սկսանք մտնել ջրվէժին տակը՝ երեսնիս դարձնելով ապառաժուտ լերան։ Ետեւի կողմերնիս՝ հազիւ մենէ մէկ մեթր հեռու, ջրվէժն էր որ վար կը թափէր. իսկ դիմացնիս ապառաժուտ լերան կողն էր հազիւ մէկ ու կէս մեթր հեռաւորութեամբ. կերպով մը Նիակարա ջրվէժին մէջ թաղուած էինք. շունչ առնել դժուարին, իսկ աչք բանալ կարելի չէր. առաջնորդներու զօրաւոր ձեռքերը կը քաշէին զմեզ. և մենք՝ մեր ձեռքերով շղթայուած իրարու՝ կը հետեւէինք միայն։

Հինգ վայրկեանէն այս ալ վերջացաւ. դուրս ելանք սատանային քարայրէն։

* * *

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ԿՈՂՄԸ

Նիակարա գետին Գանատայի կողմն անցնելով սա առաւելութիւնը կը տեսնենք հոն որ ամբողջ ջրվէժին և գետին եզերքը ելեքտրական կառքերու երկաթուղի մը կայ, ինչպէս նաեւ բոլոր եզերքին վրայ ելեքտրական լոյսեր։ Թէ՛ կառքերու և թէ լոյսերու ելեքտրականութիւնը յառաջ բերելու համար՝ ջրվէժին անկման զօրութիւնը գործածուած է։ Գանատացիք ալ ամերիկացւոց նման ջրվէժին բոլորտիքը հանրային պարտէզ մը շինած են 1887ին, որ Անգլիոյ թագուհւոյն յոբելեանին առթիւ «Թագուհւոյն պարտէզը» կոչուեցաւ։ Այս պարտէզին մէջ դէպի ջրվէժ շրջապայելն ամէն ժամանակ չէ կարելի, քանզի ջրվէժին բոլորտիքը ջրոյ հեղեղման ցայտում մը կայ և պարտէզին այս մասը տեղատարափ անձրեւի մէջ է։ Այս պարտէզէն ալ անդին մէկ երկու ժամ պտտելով հիանալի տեսարաններու կը հանդիպի մարդ. մանաւանդ Տըֆրին կըղզւոյն մէջ, ուր Էրիի հոսանքը հազարումէկ կողմերէ մտնելով, գետակներու, առուակներու, լճակներու անհունն փոփոխութիւններ կուտայ. և գոյնզգոյն ծառեր և մարգագետիններ հիանալի տեսարաններ կը բանան։ Գանատացիք ալ՝ ամերիկացւոց նման՝ բնութեան այս եզական տեսարաններն հեշտիւ վայելելու համար գեղեցիկ ճամբաներ, բնական և արհեստական տաղաւարներ, նստարաններ և աթոռներ զետեղած են ամեն կողմ, ուր երկար ժամանակներ կրնայ մարդ բնութիւնը դիտել ու վայելել, առանց ձանձրանալու։

* * *

ՆԻԱԿԱՐԱ ԳԵՏԸ

Նիակարա ջրվէժէն թափող ջուրը կարծես բնութենէն սահմանուած է շատ մը խռովայոյզ վիճակներու ենթարկիլ. ջրվէժէն անդին հազիւ ջուրը իր հանդարտ ընթացքը գտած «Վիրլբուլի հոսանք» ըսուած տեղը կուգայ, ուր գետը շատ նեղցած է և 200 ոտնաչափ բարձրութեամբ ապառաժուտ կողերու մէջէ զառիվայր կը թափի, անգամ մ'ալ ահեղագոչ որոտումներով լեցնելով օդը։ Քիչ մը անդին կը տեսնուի «Սատանայի խառոչ» ըսուած տեղը. հոս գետը իր հզօր ընթացքով կը մտնէ աւազանի մը մէջ և ջուրը կը սկսի աւազանին բոլորտիքը շրջան մ'ընել. մէկ քանի վայրկեանը անգամ մը ընդարձակ խառոչ մը կը տեսնուի մէջտեղը՝ ուրկէ ջուրը կը խորասուզի։ Եթէ գետը ինկած ծառեր կամ անասնոց դիակներ ըլլան, այս աւազանին մէջ օրերով շրջան կ'ընեն, մինչեւ որ կերպով մը խառոչին մէջ կորսուին. իսկ գետը կողմնակի կը շարունակէ իր ընթացքը։

Հոս Գանատայի կողմն եղածէ անգլիացւոց ամերիկացի վայրենիներուն դէմ պատերազմի մը յաւալի վախճանը, երբ Գաղղիացիք ալ կ'օգնէին այս վերջիններուն։ Անգղիացիք թուով քիչ ըլլալով չէին կրցած դիմադրել և իրենց ընտանեօք հանդերձ նահանջած ատեն 200 ոտնաչափ բարձրութենէ վար Նիակարա գետին սաստիկ հոսանացը մէջ գլորած և ամենքն ալ խեղդուած են։

Հոս կը տեսնուի նաև անգլիացի Պրոք զօրապետին ի յիշատակ կանգնուած 220 ոտնաչափ բարձրութեամբ կոթողը ճիշդ այն տեղ, ուր 1818 թուին ամերիկացւոց դէմ պատերազմին մէջ ինկած մեռած է։

Ասկէ անդին կուգայ Քուինսթըն գիւղը ուր Նիակարայի գետը կը միանայ Օնթարիոյ լճին հետ և ուր գետը իր այնքան յուզեալ վիճակներէն վերջը՝ կարծես յոգնած, անշարժութիւն և հանդարտութիւն մը կառնէ։

ՏԻԳՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԹԵԱՆ

Մանչեսթըր

Աստի անտի

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՊԱՐԻՍՊԸ

Ամերիկացի ճարտարագէտ մը, որ վերջերս առիթ ունեցեր է շատ մօտէն տեսնելու Չինաստանի պարիսպը, մէկ քանի հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կուտայ։ Իր այցելած մասին միջին բարձրութիւնն է 5 մեթր 40 հարիւրորդամեթր, և գրեթէ ամեն մէկ 500 մեթրին վրայ աշտարակ մը կը գտնուի 7 մեթր 50 հարիւրորդամեթր բարձրութեամբ։ Հիմերն ընդհանրապէս կրանիթեայ են, և մնացեալը աղիւսով կամ որմով։ Մնաց որ շինուածքը կը տարբերի երկիրներուն համեմատ եւ տեղային բնական աղբիւրներուն համեմատ։

Ամենէն մօտիկ և ամենէն առատ նիւթերէն գործածուած էին։ Պարիսպը աւելի քան 2000 քիլոմեթր երկայնութիւն ունի և ոչ հովտի ոչ լեռան առջեւ ճամբէն չի խոտորիր։ Գետակներուն առջեւ միայն կը կտրի։

Կը կարծուի թէ այս պատը կանգնուեր է թաթարներուն արշաւանքն արգիլելու համար, Քրիստոսէ 200 տարի առաջ։

ՊՈՂՊԱՏԻՆ ՋՈՒՐԸ

Անցեալ շաբթու Փարիզի գիտութեանց Ակադեմիային հաղորդուեր է գիւտ մը որ յոյժ կը շահագրգռէ երկաթի և պողպատի մետաղագործութիւնը։ Մինչեւ հիմակ յայտնի չէր թէ ի՛նչ ազդեցութեամբ երկաթը սաստիկ տաքնալով և մէկէնիմէկ պաղելով նոր հանգամանքներ կը ստանար։

Պ. Շառբի որ խնամով քննած է այս շահեկան խնդիրը, հաստատեր է թէ սաստիկ և բաւական երկարածիգ տաքութեան մը ազդեցութեամբ երկաթը ճշմարիտ կերպարանափոխում մը կը կրէր որ տեւական կ'ըլլայ՝ ջուր տալու գործողութեամբ։

Պ. Շառբիի այս գիւտը յոյժ գործնական կարեւորութիւն մը ունի։

Անոր շնորհիւ արդարեւ այժմ գիտենք թէ պողպատէ առարկայի մը պատշաճ ջուրը տալու համար, յիշեալ առարկան մէկէնիմէկ պաղեցունելէ առաջ մեծ հօգ տանելու է տաքութեան ազդեցութեան ենթարկելու զայն բաւական երկար ատեն։

ՎԻՃԱԿԱԳԻՐ ՄԸ

1892 Նոյեմբեր 1էն մինչեւ 1893 հոկտեմբեր 31 Ֆրանսայի մէջ 875,000 հոգի մեռեր են։ Մարդկային կեանքը միջին հաշուով երեսուներեք տարի քանի մը ամիս կը տեւէ հոն։ Փարիզի մէջ վերջին տասներկու ամիսներու միջոցին 56,000 մահ պատահեր է, այսինքն օրը միջին հաշուով 155 մահ։

Հետաքրքրաշարժ մանրամասնութիւն. Ֆրանսայի մէջ աւելի շատ էրիկները կը մեռնին քան իրենց կիները. 160,000 մեռնող ամուսիններու փոխարէն՝ 116,000 մեռնող կին։ Ասկից կրնա՞յ հետեւցուիլ թէ կիները ընդհանրապէս անտանելի կ'ընեն կեանքը իրենց էրիկներուն համար։

Իրաւ է թէ վիճակագիրը կը հաստատէ որ կիները աւելի տաժանագին կեանք ունին քան էրիկ մարդիկ. վերջին տասներկու ամիսներու միջոցին մեռնող 62 հարիւրամեակներուն տասներեքը միայն զօրաւոր սեռին կը պատկանին։

Կրնայ նաեւ ըսուիլ թէ Փարիզի մէջ ընդհանրապէս ի՛նչ բանէ կը մեռնին։ Բայց ասիկա շատ հետաքրքրութիւն չի շարժեր։ Շատանանք ըսելով թէ քաղաքային բըժիշկները 160 հատ պատճառներ գտած են մահուան։

ՈՒՐԻՇ ՎԻՃԱԿԱԳԻՐ ՄԸ

Փարիզեան թերթ մը փոքր վիճակագիր մը պատրաստած է ի մասին Ֆրանսայի երեսփոխանաց ժողովի մատենադարանին։ Հետաքրքիր եղած է հասկնալ թէ անոնք ամենէն աւելի որ գիրքերը կը կարդան։

Ընդհանրապէս վիպասանութիւնները կը թղթատուին։ Երեսփոխանները կը կարդան Պալզաք, Ալեքսանդր Տիւմա, Ժորժ Սան, Ֆլօպէռ, Զօլա, Պուռժէ, և այլն. կը կարդան նաեւ բանաստեղծները. Վիքթոր Հիւկօ, Ալֆրէտ տը Միւսէ, Լամառթին, և Ալֆրէտ տը Վինեի։ Շատ քիչ կը կարդան, կ'ըսէ օրագիրը չարամտօրէն, քաղաքային տնտեսութեան և փիլիսոփայական գիրքեր։

Ընդհակառակը — և այս պարագան զըւարճալի է — երեսփոխաններէ ոմանք վիպական յուզումներ կը փնտռեն Եղեր Բոնսօն տիւ Թէրայլի, Մոնթեբէնի և Ռիշպուրի գործերուն մէջ։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՕՍԻԱ

Հաստատեալ 1881ին

Դրամագլուխ	Փր.	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	38,000,000
Երաշխաւորութեան գմր.	»	48,000,000

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ մեր Ընկերութիւնը Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալութիւն մը հաստատած է Կ. Պոլսոյ մէջ, ընդ Տնօրէնութեամբ

ՊՕՂՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ԱՒԳԵՐԻ

որ Ռօսիա Ապահովագրական ընկերութեան ընդհանուր գործակալ անուանուած է, իրաւունք ունենալով ստորագրել յանուն ընկերութեան հրդեհի դէմ և ծովային ապահովագրութիւններ, նոյնպէս ընդունիլ կենաց և ուղեւորաց ապահովագրութեանց համար ամէն առաջարկ։

Հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւաստիքն

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ռօսիա ապահովագրական ընկերութեան

Ս. Պետերբուրգ, Սեպտ. 1893

37 Մեծ Մորսքայիա

* * *

Տ.

Ռօսիա ապահովագրական ընկերութեան վերոյգրեալ շրջաբերականին համաձայն, պատիւ ունիմ ծանուցանել ձեզ թէ պատրաստ եմ ընդունիլ հրդեհի դէմ, ծովային, կենաց և ուղեւորաց ապահովագրութեանց համար ամէն տեսակ առաջարկներ գոհացուցիչ պայմաններով։

Յուսալով թէ ձեր վստահութեամբ պիտի հաճիք պատուել զիս, կ'աղաչեմ ընդունիլ խորին յարգանացս հաւաստիքն։

ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ

Ընդհ. Գործակալ Ռօսիա Ապահ. Ընկ.

Կ. Պոլիս 1/13 Հոկտ. 1893

Ճէլալ Պէյ խան, Պոլիս 2—3

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Դիւրութիւն ընծայելու համար այն հիւանդաց որք կը փափաքին երեք չորս փորձառու եւ ճարտար բժիշկներ ի մի հաւաքելով խորհրդակցութիւններ կատարել եւ իրենց հին կամ նոր հիւանդութիւններուն արագապէս դարման ստանալ, այս անգամ Պոլիս, Սուլթան Մահմուտի դամբարանին դէմ ԷՄԻՐՋԵԱՆ Դեղարանին մէջ խորհրդակցութեան սենեակներ պատրաստուած են յորում Բշ. Դշ. և Ուր. օրերը ժամը 9էն 11 (Ը. Թ.) փորձ բժիշկներ հաւաքուելով՝ դիմող ամէն տեսակ հիւանդները խորհրդակցութեամբ պիտի դարմանեն չափաւոր այցելագինով։

Դեղարանէն կարելի է տեղեկութիւն ստանալ խորհրդակցութեան մասնակցող բժիշկներուն անուանց վրայ։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Քիւչիւք Ապպուտ խան, Թիւ 4. Մարբուճըլար իչի, Ստամպօլ. Ամեն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրինութիւնը։

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թուրք. լեզուաւ Օսմ. ամէն նախարարութեանց և մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամէն կարգի և տեսակի աղերսագիր, իթիրազ, լահիա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական և վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ազդագիր և այլն։

Ընձեռած է ամեն միջոց և ձեռնհաս անձանց օժանդակութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը ստանձնէ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տէրութեանց Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց և Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական և ընկերական նմանօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յուն. գաղ. անգլ. գերմ. ռուս. իտալ. սպան. Էպրայեց. և պուլղ. լեզուօք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամէն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի։

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ չփոթ եւ կնճռալից հաշուոց. Տօմարակալութեան դրութեան վերածումն անկարգ տումարաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն երաշխաւորեալ։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ն. ԱՆՏՐԻԸՄԵԱՆ

Ի ԲԵՐԱ	Ի ՊՈԼԻՍ
Մեծ փողոց 283	Սուլթ. Պայազիտ ճեօդլիւքճիլէր 99

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ գոհացնելու համար Բերայի եւ շրջակայից բազմաթիւ յաճախորդներս, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ բարեկամներս որք արդէն կրցած են գնահատել իմ լուսանկարչական աշխատութիւններս, մեծ լուսանկարչատուն մը հաստատեցի ի Բերա։ Այս նոր հաստատութիւնը լուսանկարչական առաջնակարգ հաստատութիւններու հաւասար գիրքի մէջ դնելու եւ զայն արժանի ընծայելու համար բերացիներուն, ոչ մէկ զոհողութիւն չեմ խնայած։ Գործառնութեանս ունին վերջերս հնարուած գործիներ եւ անոնց այլազան մանրամասնութիւններն, այնպէս որ ամեն մարդ կրնայ իր լուսանկարն հանել տալ իր ճաշակին համեմատ, ամենէն պզտիկ ծաւէն մինչեւ բնական մեծութեամբ։

Երեսնամեայ փորձառութիւն մը եւ լուսանկարչական գործիներուս բազմազանութիւնը երաշխիք մըն են թէ իմ բլիշէներս լաւագոյնն պիտի յաջողին։

Այս ըսածներուս ճշդութիւնն ստուգելու համար կը բաւէ այցելել իմ լուսանկարչատունս եւ, եթէ փափագ յայտնուի, փորձ մը հանել տալ փաստապէս համոզուելու համար։

Լուսանկարները կը յաջողին թէ՛ մշուշապատ օդին եւ թէ պայծառ օդին։

Գիները համեմատապէս չափաւոր են։

822 69—100

ՆՈՐ ԳԻՒՏ

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԱԿՌԱՅԻ ԼԻՆՏԵՐՈՒ

ԱԼԻՔՍԱՆ ԹԱՆՏՐՃԵԱՆ

Արհեստական ակռաներու յատուկ նորահնար լինտեր՝ երեւցած մասը միակտուր կիտուած է (էմայէ)։ Ո՛չ մէկ ձեւի մէջ քաուչու (լասթիկ) չեն պարունակեր բնաւ։ Գլխաւոր առաւելութիւն՝ բերնէ հանելու և լուալու պէտք չունին։ Իւրաքանչիւր մարդու իր լինտերու մասգոյնովն ու անոնց ուռուցիկ ելեւէջներովը կը պատրաստուի, այնպէս որ կարելի չէ արհեստականը բնականէն զանազանել։ Իսկ ներսի մասերը 24 այար միակտուր ոսկէ։

Առողջապահական տեսակէտով՝ կայս. բժշկական վարժարանի ժողովէն քննուած և Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն 15 տարուան համար հնարիչի արտօնութիւն տրուած է։

Արդոյ հասարակութեան կընծայեմ՝ արհեստական ակռաներու գործածութեան այն դիւրութիւնները որք մինչեւ ցարդ տեսնուած չեն բնաւ։ Կը շինեմ ամբողջ կամ անջատ շարքեր՝ առանց զսպանակի, առջի օրերէն կատարեալ արտասանութիւն, հանգիստ ծամողութիւն և դիմացկունութիւն երաշխաւորեալ, մինչեւ վերջը առանց փոփոխութեան բերնի մէջ։ Աղտէ, հոտէ, կոտրելէ բոլորովին զերծ։ Ամբողջ կզակ մը՝ թէ՛ վերի և թէ՛ վարի մասեր 14էն 18 ոսկեմ ծանրութեամբ։

Դիմել, բաց ի կիրակիէ, ամեն օր ժամ 4էն 10 (Ը. Թ.) Բերա, Թագսիմ փողոց։ Թիւ 3։ 982 4—28

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Համիտիյէ փողոց, Թօմրուք խան

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ Ե Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա	Պաղտատ	Լիմասօլ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէրութ	Մերսին	Սելանիկ
Ամոըն	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիքօսիա	Իզմիր
Ալեքսանդրիա	Գոնեա	Ուշաք	Սոֆիա
Ադր.պոլիս	Լառնաքա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էսկիշէհիր	Դահիրէ	Բոր-Սաիտ	

Պարտամուրհակներու եւ արժէթուղթերու յանձման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամագլուխ արժէթուղթերու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, վարկաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէթուղթերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ տոկոսի սակերով.

Տարին $2\frac{1}{2}$ % մէկ տարուան պայմանաժամու աւանդի համար.

Տարին $1\frac{1}{2}$ % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտատուղթեր, օսմանեան պարտամուրհակներ, հելլենական պարտատուղթեր, վանամայի պարտատուղթեր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտատուղթերու բրօմէսներ, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3% տոկոսով։

ԱԳԱՌԻԿ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՄ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

ՊԱՅՄԱՆՔ ՎԱՃԱՌՄԱՆ

Գիրքերը կը տրուին Փարիզի գնով

100 Ֆրանքի և ասկից պակաս ամեն յանձնարարութեան համար վճարումը պիտի ըլլայ անկանխ

ՀԻՆԳ ՖՐԱՆԳ

Փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է. Մեզ հետ յարաբերութիւն չունեցող անձերէն կը խնդրուի որ երաշխաւորութիւն մը տան անդւոյ վրայ։

Ա. Տ. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Ղալաթիա, 10, Խավեար խան, Ղալաթիա 10,

831 18—48

5

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ ըստ ամենայնի զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու ատկի ժեանցն համար բժշկաց կողմանէ իսկ անձնարարուած օղին եւ մաստիգան՝ ՄԻՍՔԷԹ մակ անուամբ եւ կնքեալ շիշերով ու որոշեալ գնով՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա օսմ. Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտտին էֆէնտի խանին տակ Միքաէլի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ դեղարանները։ Բերայի նշանաւոր զարեջրատուները։ Ղալաթիա Դօմինօն խանին մէջ Փօղոս աղայի ճաշարանը։ Վօյվօտա փողոց Թիւ 92, Քիւրէքճիլէր փողոց Խաչիկ աղայի Թիւ 27 ճաշարանը. Սանտըգճըլար փողոց Արթին աղայի Թիւ 199 գրօսարանը։ Մոմխանէ փողոց Թիւ 111 Մակաղէն Ռիւս խանութը։ Թօփխանէ ծխավաճառ Եանիի Թիւ 1 խանութը։ Կամուրջին վրայ Վոսփորի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Սթէֆան հաճի Դօսթիի խանութը։ Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ Թիւ 12։ Ի Պոլիս Հաճօբուլօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան Թիւ 24։ Մեծ Նուկայ Մահֆաղաճըլար փողոց Թօբաթլեանի Թիւ 29 ճաշարանը Բերա Հաճօբուլօ շուկային մէջ Թիւ 10։ Ղալաթա Սէրայի կից Թիւ 57։ Ղալաթա Սէրայի դէմի փողոցը Քիլտիրի Թիւ 6 խանութը։ Հալէպ Չարշըյի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ Փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սալիմ աղայի Թիւ 54 խանութը, Թարլա Պաշի Սերոբէ Անանեանի Թիւ 40 մթերանոցը։ Ի Գում-գաբու Սթասիօն ճաշտէսի նպարավաճառ Հաճի Միհրան Աղայի Թիւ 21 խանութը։ Ի Լանկայ Թուլումպա Մէյտան Մարտուաղայի Թիւ 113 գրօսարանը, Սամաթիա պուլուքը 49 Թիւ Սիմոն աղային գազինոն, Դատը գիւղ նաւամատոյցին վրայի անուշեղինաց խանութը եւ Զարչը իչի Թուլումպա փողոց գարեջուրի խանութը Մագրի գիւղ երկաթուղւոյ կայարանի դէմի պարազան։

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ։ 691

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 88

ՆՈՐԹ-Հ. ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — **ՆՈՐԹ-ՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ**

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,794,012

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնք Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ, մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ՝ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մեհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ — 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Կ. Գ. ՈՒՂԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԻՒՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 771

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տիւրքէի աքէրիէէ տէրուննիտէ արզուհալէը տիւքքիանը, մուֆթիշանէի աքէրի տէրուննիտէ մէբիւլաթ վէ մէյուլաթ սաթըճըլարը, տահրէի աքէրիէէյէ մէրպութ մաթպախ տէրունի իլէ հաստանէ իթիսալինտէ պագգալ տիւքքիանլարը, տահրէի աքէրիէէ տէրուննիտէ յօգանթա, գըրաաթխանէ, թիւթիւնճի, սուճը, չէրպէթճի, մահալլէպիճի, Խօճա-Փաշա մահալլէսինտէ ճամի չէրիֆ գարշըսընտա գարագօլխանէ արսասը, էվվէլճէ տախի իլան օլունտուղը իւզրէ միւտտէթը իճարլարը 1309 սէնէսի շուպաթը նիհայէթինտէ միւնգազիյէ օլաճագ օլան պալատէ մուհարրէր մահալլերին 1310 սէնէսի մարտը իպթիտասընտան իթիպարէն նէնիտէն իճարլարըն միւզայէտէսի չէհրը մէզքիւր 20սինէ գատար պիլ իճրա 21ինճի կիւնի պիշամընա տէկին 100տէ 5 գամը գապուլ օլունարագ անտէն սօնրա իհալէի գաթիէէրի իչֆա գըլընաճաղընտան թալիպ օլանլարըն չէրաիթի անլամագ վէ փէյ սիւրմէք իւզրէ միւտտէթը մէրգումէ գարֆընտա մագամը Սէրասքէրի մուհասէպաթ տահրէսի շուպէի մախսուսէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 24 2—3

Համիտիյէ Թիւրպէի Շէրիֆէսի ճիվարընտա միւճէտտէտէն ինշա օլունան ժանտարմա գարագօլխանէսինին թահթընտա պուլունան տիւքքեան 31ի սէնէի մալիէսի մարտը իպթիտասընտան իթիպարէն 1 սէնէլիք օլարագ վէ լիրայի օսմանի 100 ղրշ. հիսապը իլէ չէհրի 250 ղրշ. իլէ իճարէ միրիլէճէկլինտէն թալիպ օլանլարըն նիհայէթ շուպաթըն 22ինճի կիւնինէ գատար ժանտարմա տահրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 23 3—3

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la **SAISON d'ÉTÉ**, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix.

Envoi franco de port jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance, pouvant être expédiée en **un seul** colis-postal.

Les envois qui ne peuvent être faits par colis postaux, sont expédiés franco Marseille ou, sur demande, *franco destination*, à partir de 100 fr. moyennant 5 % d'augmentation sur le montant de la facture. — Ces envois peuvent être expédiés contre remboursement.

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 21/5	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 22/6	Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ. 23/7	Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 23/7	Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 24/8	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

ԱԶԴ.—Փետր. 22/6, երեքշաբթի օրը Գ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զացող շոգենաւին։ 605

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

Թեղարկ... Բէքեղեց... արհեստագործութեան մեքենաներուն, բարեձեւութեան, ամրութեան

Թէյի, յօգումի, հէլվայի, խավեարի, բէչելի, խաշվէի, շաքարի, սիկառի, թուղթի և այլ բազում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամէն տեսակ կահեր, պարտէզի դոյլեր, լուացարաններ, եւն. եւն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրամատչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշգութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահճէ-Գաբու, Րասիմ Բաշա խանի դէմը։

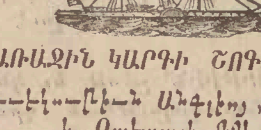

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երթեւեկութիւն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բաէտէր	1700
Արօլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօստօ	3000	Կրոտնօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալդօ	4400
Պօրոտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համպէր	1200	Րոմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիպսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2400	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գազօ	2000	Քօլբինօ	4000	Սաբֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիբակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	5500	Լէքանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիգօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրքուօ	900
Տուրօ	1800	Մարգէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաբօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էայնամօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնըն	[illegible]
Տրանթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճրմպօ	200
Ֆալրօն	800	Օզրանօ	4500	Զէրօ	[illegible]
Ֆիտօ	700	Օդդօ	2000	Մօսբիթօ	[illegible]

Էճիքչըն Մօնարք	8000
Բիրժըըն Մօնարք	8000
Լըդիըն Մօնարք	8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՕ Գործակալք

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա 858

ՖՕՆԵԱՔ ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

ԲՆԱԿԱՆ ԵՒ "ԱՄՈՂՋԱՐԱՐ"

ԽՈՒԻՆ ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ԳՈՆԵԱԿ ԽԱՂՈՂԻ ՀԱՐԱԶԱՏ ԳԻՆԻԷՆ

Ս. Ի. ԵՒ Ն. ՄԷԹԱՔՍԱՍԻ Ի ՊԻՐԷԱՅ

Փորձեալ՝ հիւանդ և ապաքինեալ անձանց գործածութեամբ և յանձնարարեալ նշանաւոր քիմիագիտաց և բժշկաց մասնաւոր յայտագիրներով որոց անուանքն ստորեւ կը յիշուին։

Ա. Կ. Խրիստոմանոս. դասատու ընդհանուր Քիմիագիտութեան եւ Տնօրէն բնալուծարանին։

Pierre Apery (Constantinople) Chimiste expert assermenté près la Municipalité du VIe cercle et des Consulats d'Autriche Hongrie, de Grèce et d'Allemagne.

Օթ. Րուսօփուլօս. օգնական դասատու Քիմիագիտութեան ազգային Համալսարանին եւ զինեբան բնագէտ նաւային վարժարանին։

Սփ. Ա. Իգօնօմիտիս. Քիմիագէտ եւ օգնական դասատու Համալսարանին։

Տ. Օրֆանիտիս. դասատու համալսարանի եւ նախագահ բժշկական խորհրդոյն։

Թ. Աֆէնտուլիս. դաս. Համալս. եւ Տնօրէն Պիւէայի Հան. հիւանդանոցի։

Ե. Գարամիցա. դաս. Համալս. եւ Տնօրէն Աթէնքի գործնական բժշկութեան։

Մ. Հաճիմիխալիս. դաս. Համալսար։

Տ. Գօնսուլաս. դաս. Համլս. եւ Տնօրէն Մանկաբարձական վարժարանին։

Ա. Զիննիս. դաս. Համալ. անդամ Մանկաբուժական ժողովոյն, բժիշկ Մանկաբուժարանին յԱթէնս եւ անդամ Եւրոպիոյ զանազան գիտական ընկերութեանց։

Ի. Ղալվանիս. դաս. Համլ. Տնօրէն վիրաբուժ. հիւանդանոցի, եւ անդամ վիրաբուժական ընկերութեան Փարիզու։

Ն. Տ. Մագգաս. դաս. Համալս. եւ բժիշկ «Էվանկէլիսմօս» հիւանդանոցին։

Ս. Մէրգօուրիս. Տնօրէն քաղաքապետական «Էլպիս» հիւանդանոցին։

Է. Գալլիօնճիս. օգ. դաս. վիրաբուժութեան.

Ալ. Ազուֆօս. բժշկապետ զօրաց։

Ե. Լաղուտարիս. բժշկապետ նաւ. զօրաց։

Ն. Բէզօփուլօս. դաս. ախտաբանութեան։

Է. Յօզաս. բժիշկ եւ անդամ բժշկ. ընկերթ.

Փ. Գամպանիս. բժիշկ Թագ. արքունեաց։

Ն. Քս. Տէլարօբթա. դաս. Համալս։

Սփ. Դօնտօլէօն, Տնօր. վիրաբժ. գիտ.

Քսաթ. Տամուլիանօս. Տնօրէն զինուորական շտեմարանին դեղօրէից։

Էլ. Տրիցաս. դեղ. նաւային զօրանոցի.

Ն. Փսաթաքիս. բժիշկ ի Քիոս։

Ա. Է. Ա. Գոմանօս փաշա. բժշկապետ արքունեաց Խտիվի յեգիպտոս։

Ե. Զանկարօլաս. բժշկապետ Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցի եւ անդամ միջազգային առողջ ընկերութեան Եգիպտոսի եւ Փարիզու բժշկական Ակադեմիայի։

Ն. Մօսխամօս. Տնօրէն Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցին.

Զամպարօս փաշա. բժիշկ ի Կ. Պոլիս։

(Կան նաեւ բազում այլք յայտագիրներ և կարծիքներ թէ՝ ներքին և թէ՝ արտաքին նշանաւոր բժշկաց և քիմիագիտաց կողմէն որք զանց առնուած են։)

ԲՆԱԼՈՒԾԱՐԱՆ ՓԻԷՐ ԱՓԷՐԻԻ

Թիւ 2,164

Փիէր Ափէրի Քիմիագէտ իրազեկ եւ երդմնեալ պաշտօնեայ Քաղաքապետութեան, եւ Աւստրիոյ, Գերմանիոյ եւ Հելլենական հիւպատոսարանաց։

ՏԵԱՌՔ Ս. Ի. եւ Ն. ՄԷԹԱՔՍԱՍ

Ի Պիրէայ հրապարակ Ապօլօնի

Ձենէ պատրաստեալ քոնեաքը քիմիական բնալուծութեան ենթարկելով գտանք հետեւեալները.

ԲՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՐՔ

Պարունակեալ բանակութիւն իւրաքանչիւր շիշի 775 խորանարդ հարիւրամէդր.—Տեսք յստակ.—Գոյն Թեթեւ Թուխ.—Հոտ հաճելի եթերի նմանող.—Համ կծու եւ ախորժելի.—Դոյն ոսկեդէզին.—Կազմութիւն հոսող եւ փոքր ի շատէ անհաստատ.—Մրուր ոչինչ.—Խտութիւն 0,939—15° աստիճան։

Աստիճանք. Ն. Լուսաք		43, 5—15°
»	Դարթիէ	17,50—15°
»	Վօմէ	18,00—15°
Եռացում.		83

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Բնական խաղողի գինի 43,40—100,00—ջուր 55,00—100,000.—Շաքարեղէն Թանին. Նիւթական տարր 1,50—100,000։

Սէվալիէ, Շաթօ, Վիտէրխալ, Ստէյնէր, Սալէ, Մօլիէր եւ Ստէյնէն ցոյց տրուած եղանակներու հետեւելով՝ ընդունայն աշխատեցանք ձեր պատրաստած ՖՕՆԵԱՔին մէջ օտար նիւթեր գտնելու։

Մեր խուզարկութիւններէ բացայայտ կ'երեւի որ ձեր ՖՕՆԵԱՔը ոչ մի օտար ցքի կամ ներկիչ նիւթ կը պարունակէ եւ ոչ արհեստական համեմներ, այլ խաղողի հարազատ գինիէն պատրաստեալ է, որով ջերմապէս կը յանձնարարեմք ամեն կամեցողին յաւ ՖՕՆԵԱՔ ունենալու։

Ի Կ. Պոլիս 11/23 Դեկտ. 1891

Փ. ԱՓԷՐԻ

Թիւ 1,203

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Գ. Գ. Մէթաքսաս եղբարց հրաւիրանօք ի Պիրէայ գտնուած գօնեաքի գործարաննին այցելեցի եւ հոն պատրաստեալ ըմպելիին նախնական նիւթերը քննելով գտայ թէ խաղողի ցքին կը հանուի 1890 Lille գաղղիական քաղաքին Warein գործարանին շինած կայլակագործիով եւ գործածեալ գինին «Ճերմակ Մօսխաթօսն» է. գտայ նաեւ թէ 42 մեծ տակառաց մէջ 85,000 օխա պատրաստի գօնեաք կը գտնուի որ տարիէ մը աւելի շտեմարանեալ է զուտ հելլենական ԳԻՆԻԷ եւ որ կը պարունակէ 42,5 % բնական ցքի գինւոյ բոլոր անուշահոտութիւնն ունեցող։ Ուստի կարող եմ յանձնարարել ի պաշտօնէ Մէթաքսաս եղբարց ՔՕՆԵԱՔը իբր հարազատ հելլենական որ կրնայ մրցիլ գաղղիական հարազատ գօնեաքներուն հետ։

յԱթէնս 4 Օգոստ. 1892

Տ. Կ. ԽՐԻՍՏՈՄԱՆՈՍ

Դասատու ընդհանուր բնալուծութեան եւ Տնօրէն բնալուծական գործարանին.

Միակ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս, ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՊՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ 815

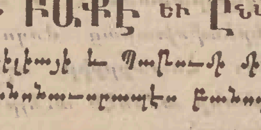

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջև կանոնաւորապէս Բանող

Առաջին շոգենաւը մարտ 7ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն։

Մեկնելէ շոգենաւը Մարսիլիա պիտի ուղեւորի մարտ 3ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ Մումհանէ Սիթէ-Ֆրանսէզ 477

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որը ամեն երկու ամսոյ կը բանին Լիվերպուլէ և Աքեանէյ միջև

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գազալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պրթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավօնիա	5587	Ադլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալճերօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Մարաթոն շոգենաւը Լիվըրբուլէն աստ կը սպասուի դէպ ի մարտ 8։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար Thomas C. Joly Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401 Ղալաթիա 932

Պետք պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La
VELOUTINE

պատրաստուած ՊԻՍՄՈՒԹՈՎ ձեռամբ

CH[les] FAY, Parfumeur

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՓԻՆԻՔՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատեալ է Փարէզ Էր Լէպըլէթիէ, Պանք փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 7,650,000
Թղթապանակին մէջ	» 69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	» 15,328,801
Վճարուած վնասք	» 176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Փէնիքս-Իսի»	» 114,500,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան առաջին յարկ։ 690

ՏԻՔ. Ս. ԽՈՋԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

1 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՓՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քակչուէ լինոցի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև զարմանում ամէն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

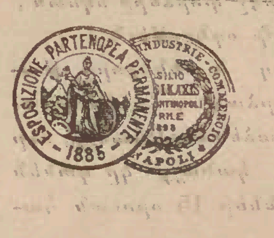

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՆԻՇԱՆ ԼԻԱԹ ԻՒԻ

8

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՈՏՆԱՄԱՆԵՆՑԻ

Պ. ԲԱԹՍԻՔԱՔԻՍ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 309

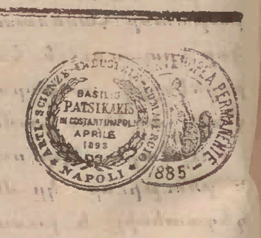

Այս մթերանոցին տէրը, Պ. Բաթսիքաքիս, կը ծանուցանէ իր արգոյ յաճախորդներուն և հասարակութեան թէ տարուան ամէն եղանակներուն իր մթերանոցին մէջ պիտի գտնեն ամէն տեսակ պատրաստ կօշիկներ և թէ գործատուն մը ունի ուր յանձնարարութեամբ կօշիկներ կը պատրաստուին էրիկ մարդերու, կիներու և տղաքներու համար, գործածելով առաջնակարգ նիւթեր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ամ նէն համբաւաւոր գործարաններէ ելած եւ իրենց վայելչութեամբը, տոկունութեամբն ու գիներու համեստութեամբը նշանաւոր։ Յանձնարարութիւնները կը կատարուին արագ եւ կէտ առ կէտ։ Նոյն հաստատութեան մէջ կը գտնուին նաեւ առաջնակարգ լաստիկներ։ Մէկ այցելութիւն կը բաւէ որպէս զի հասկցուի այս հաստատութեան նիւթերուն գերազանցութեանը։ 29—36

ՇԻՐՔԷԹԻ 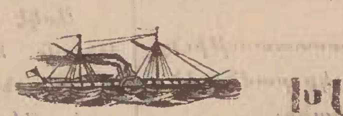 ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1894 ՅՈՒՆՎ. 18 ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ 1894 ՓԵՏՐՎԱՐ 28

Վոսփորէն իջնող շոգենաւեր

1 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
1 15 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Մրկ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
1 15 Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.
1 20 Պէյգ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիք. Զէնկ. Պէյլ. Գզկ.
2 10 Պէյգ. Բշպ. Ենք. Զպգ. Գնլ. Պօյճ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Պէպ. Արն. Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Իսկ. Պշք. Գապ.
2 15 Ենմ. Մզրպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթէն. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
2 45 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
3 15 Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
3 15 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Սթն. Միրկ. Պյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
4 5 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթն. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
4 45 Պէյգ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
5 45 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Ենիք. Սթն. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
7 — Մրկ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Արնվ. Զնկլ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշք. Իսկ.
7 — Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Բշպ. Ենք. Միրկ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Արն. Զնկ. Պէյ. Օրթ. Գզկ. Պշք. Իսկ.
7 45 Ա. Ր. Գվ. Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
8 45 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
9 — Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Սթն. Պօյ. Ր. Հս. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշկ.

Կամուրջէն Վոսփոր մեկնող շոգենաւեր

2 30 Պշկ. Օրթ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
3 15 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյգ.
3 30 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Միրկ. Սթէն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզրպ. Ենմ.
4 5 Գապ. Պշկ. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պզգ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
4 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Սթն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
5 20 Իսկ. Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Զպգ. Մրկ.
5 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պօյ. Մզպ. Ենմ. Ր. Ա. Գվ.
6 — Գապ. Պշկ. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ա. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պզգ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 — Պշկ. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
9 25 Պշկ. Օրթ. Արվ. Գնտ. Ր. Հս. Պօյ. Գնլ. Ենք. Պէգ. Թրպ. Պէյ. Մզպ. Ենմ.
10 5 Գապ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պզգ. Թրպ. Մզպ. Ր. Ա. Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ. Սթն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 50 Գապ. Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հսք. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պզգ. Պէպ. Ենմ. զացող շգ. ն պիտի հաղորդակցի.
11 10 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պզգ.
11 20 Պշկ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Սթէն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. հալէ
11 30 Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Պէպ.
12 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ.